

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dla
***„Strategii Rozwoju
Miasta Pruszcz Gdański
na lata 2011-2018”***

*Fundacja Rozwoju
Demokracji Lokalnej*

*Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
Ośrodek Regionalny w Gdańsku*

*Opracowanie:
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej
Ośrodek Regionalny FRDL Gdańsk
Autor:
Mariusz Rychcik*

SPIS TREŚCI

1. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym	5
2. Wprowadzenie.....	6
3. Opis analizowanego dokumentu.....	7
3.1 Cele analizowanego dokumentu	7
3.2 Powiązania z innymi dokumentami	8
3.3 Sposób wdrażania zapisów dokumentu	9
4. Zakres prognozy	10
4.1 Użyte metody przy sporządzaniu prognozy	10
4.2 Obszar oddziaływania objęty dokumentem	12
4.3 Horyzont czasowy oceny	13
4.4 Źródła danych	13
4.5 Rozpatrywane warianty.....	15
5. Cele wynikające ze zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska	16
5.1 Przyjęte cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	16
5.1.1 Woda	16
5.1.2 Powierzchnia ziemi / odpady	17
5.1.3 Powietrze i klimat	17
5.1.4 Fauna, flora i bioróżnorodność	18
5.1.5 Krajobraz i dziedzictwo kulturowe	19
5.1.6 Ludność i zdrowie ludzkie	20
5.2 Standardy jakości stanu środowiska	21
5.2.1 Normy jakości powietrza i ochrony klimatu	21
5.2.2 Wartości dopuszczalne poziomu dźwięku	21
5.2.3 Normy jakości wód i gruntów	22
6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	23
6.1 Ocena stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem	23
6.1.1 Geomorfologia i budowa geologiczna	23
6.1.2 Warunki klimatyczne i powietrze atmosferyczne	23
6.1.3 Hałas. Określenie terenów o podwyższonym hałasie	23
6.1.4 Zasoby wód powierzchniowych.....	24
6.1.5 Zasoby wód podziemnych	24
6.1.6 Gospodarka wodna i ściekowa.....	25

6.1.7	Gospodarka odpadami.....	25
6.1.8	Ochrona przyrody	25
6.1.9	Formy ochrony przyrody	26
6.1.10	Źródła promieniowania elektromagnetycznego.....	26
6.2	Prawdopodobne zmiany w środowisku w przyjętym horyzoncie czasowym.....	26
6.3	Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie	27
6.4	Ocena środowiska z użyciem przyjętych celów	30
7.	Skutki oddziaływania planowanych przedsięwzięć w ramach analizowanego dokumentu	31
7.1	Opis przedsięwzięć z ich wzajemnymi powiązaniami.....	31
7.2	Uzasadnienie realizacji przedsięwzięć z punktu widzenia społeczno-gospodarczego	33
7.3	Opis rozwiązań alternatywnych	34
7.4	Przyjęte środki w celu uniknięcia, zmniejszenia lub zrównoważenia szkodliwego oddziaływania	34
7.5	Przewidywane oddziaływania na środowisko.....	35
7.5.1	Oddziaływanie transgraniczne	36
7.6	Ocena przedsięwzięć i ich alternatyw z użyciem przyjętych celów	36
8.	Rekomendacje do zastosowania w procesie przyjmowania dokumentu.....	38
8.1	Wymagania prawne i zobowiązania dobrowolne	38
8.2	Potencjalne konflikty między aspektami środowiskowymi a innymi.....	38
8.3	Zalecenia w procesie przyjmowania dokumentu	38
8.3.1	Propozycje rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji negatywnych oddziaływań na środowisko.....	40
8.4	Zalecenia dla innych dokumentów	41
9.	Monitoring.....	43
9.1	Ocena i weryfikacja wskaźników	43
10.	Braki i trudności.....	46
11.	Spis tabel	47
12.	Spis rysunków	47
13.	Załączniki.....	47
13.1	Matryca oceny oddziaływania	47

1. Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym

Wymagania prawne sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla Strategii Rozwoju Miasta Pruszcz Gdański na lata 2011-2018¹ (tzw. oceny strategicznej oddziaływania na środowisko) zawarte są zarówno w dyrektywie europejskiej, jak i w polskich przepisach dotyczących ochrony środowiska.

Przedmiotem oceny był projekt Strategii z lipca 2011r.

Strategia to jeden z najważniejszych dokumentów jednostek samorządu terytorialnego. Stwarza ona bowiem możliwość opracowania długofalowej wizji rozwoju oraz koordynacji, podporządkowania i ukierunkowania działań doraźnych (gospodarczych, społecznych i ekologicznych) na realizację celów długookresowych.

Nadrzędną misją Strategii jest:

Miasto stosujące zasady zrównoważonego rozwoju, zapewniające swoim mieszkańcom bezpieczeństwo i radość z życia w Pruszczu Gdańskim.

Przeprowadzona ocena oddziaływania na środowisko projektu Strategii odnosiła się do oceny wpływu przyjętych celów i działań na środowisko i jego zasoby.

Przy określaniu potencjalnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko brano pod uwagę:

- oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska i potencjalne ich skutki,
- zasoby dziedzictwa kulturowego,
- ochronę i użytkowanie zasobów naturalnych (w tym jakość i ilość wody, jakość powietrza, hałas, odpady stałe),
- zagospodarowanie przestrzenne.

Celem Prognozy jest również identyfikacja i ocena stopnia oraz sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych w analizowanym dokumencie.

W Prognozie odniesiono się także do niezbędnych modyfikacji Strategii tak, by w jak największym stopniu był on spójny i komplementarny z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz innymi dokumentami programowymi. Analizowano również możliwości eliminacji lub ograniczenia niepożądanych i nieakceptowanych celów i działań zapisanych w Strategii.

Przeprowadzona analiza wykazała, że wdrożenie działań Strategii będzie miało zasadniczo pozytywny wpływ na środowisko i jego zasoby, a przyjęte założenia oraz planowane działania mogą spowodować poprawę istniejącego stanu środowiska i warunków życia mieszkańców miasta. Jednak w niektórych przypadkach realizacja zapisów Strategii może powodować ujemny wpływ na określone elementy środowiska. Negatywne efekty, które wiążą się najczęściej z działaniami inwestycyjnymi i które nie są całkowicie do uniknięcia, powinny w każdym przypadku być analizowane i minimalizowane.

Analizowana Strategia w większości swoich zapisów obejmuje odwołania i cele związane z zapewnieniem zrównoważonego rozwoju gminy. Po rozszerzeniu ich o niezbędne korekty / rekomendacje wynikające z niniejszej analizy, będzie można wskazywać Strategię jako dokument, z którym powinny być zgodne również pozostałe ważne i strategiczne dokumenty wewnętrzne tego samorządu lokalnego.

¹ dalej Strategia

2. Wprowadzenie

Podstawą prawną wykonania niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko projektu *Strategii Rozwoju Miasta Pruszcz Gdański na lata 2011-2018* są zapisy ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko², która wprowadza do polskiego prawodawstwa zapisy Dyrektywy Parlamentu i Rady Europy Nr 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001r. w sprawie oceny skutków niektórych planów i programów na środowisko (tzw. Dyrektywa SEA³). Przepisy ustawy odnoszą się również do zapisów Dyrektywy 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska oraz Dyrektywy 2003/35/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.

Prognozę wykonano w oparciu o projekt Strategii z lipca 2011r.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie, organ opracowujący Strategię, wystąpił do właściwych organów w celu określenia zakresu wymaganego dla niniejszej prognozy:

- do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku
- do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Gdańsku

Powyższe organy ustaliły zakres informacji:

- pismo znak RDOŚ-Gd-WOOS-11.17.2011.AM z 28.04.2011r.
- pismo znak SE-NS-80.9022.490.82zp.2011AR z 14.04.2011r.

Przygotowana prognoza powinna być poddana konsultacjom społecznym wraz z opracowanym projektem Strategii. Organ opracowujący projekt dokumentu jest zobowiązany wziąć pod uwagę ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, opinie ww. organów oraz rozpatrzyć uwagi i wnioski zgłoszone w wyniku udziału społeczeństwa w procesie konsultacji społecznych. Następnie, po zatwierdzeniu projektu dokumentu, powinien on być udostępniony społeczeństwu wraz z informacją w jaki sposób ocena środowiskowa została uwzględniona.

² zwanej dalej UOOS

³ zwanej dalej DSEA

3. Opis analizowanego dokumentu

3.1 Cele analizowanego dokumentu

Nadrzędną misją Strategii jest:

Miasto stosujące zasady zrównoważonego rozwoju, zapewniające swoim mieszkańcom bezpieczeństwo i radość z życia w Pruszczu Gdańskim.

Głównymi i strategicznymi celami Strategii są:

- Usprawnienie systemu komunikacji wewnętrznej miasta wraz z utrzymaniem dobrych połączeń drogowych i kolejowych z aglomeracją trójmiejską oraz resztą kraju.
 - Usprawnienie ruchu wewnętrznego i tranzytowego przez miasto.
 - Zachęcanie mieszkańców do korzystania z komunikacji publicznej poprzez podnoszenie jakości i zwiększanie różnorodności usług komunikacyjnych.
 - Realizacja działań zmierzających do wykorzystania istniejącej infrastruktury kolejowej.
- Utrzymanie różnorodnej, atrakcyjnej oferty mieszkaniowej wraz z rewitalizacją starego i rozwojem nowego budownictwa mieszkaniowego – szczególnie jednorodzinne.
 - Wspieranie działań podnoszących sprawność powstawania nowych zasobów mieszkaniowych.
 - Sukcesywne dozbrajanie i przeznaczanie do sprzedaży terenów pod różnorodne formy budownictwa mieszkaniowego, z preferencją budownictwa jednorodzinne.
 - Rewitalizacja starej zabudowy mieszkaniowej wraz z przeprowadzeniem rozbiórek budynków zdekapitalizowanych z wykorzystaniem instrumentów rynkowych.
 - Prowadzenie stałej promocji ukierunkowanej na zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej miasta.
- Tworzenie dogodnych warunków dla rozwoju przyjaznej miastu przedsiębiorczości.
 - Wspieranie rozwoju usług i produkcji przyjaznych miastu.
 - Prowadzenie stałej promocji miasta ukierunkowanej na pozyskiwanie inwestorów.
- Rozwijanie tożsamości i wewnętrznej spójności miasta.
 - Wspieranie rozwoju atrakcyjności i intensywności życia towarzysko – kulturalnego.
 - Kształtowanie tożsamości miasta wokół jego historii.
 - Rozwijanie programu estetyzacji miasta i rozwoju terenów zielonych.
 - Rozwijanie aktywności obywatelskiej mieszkańców.
- Skuteczne i kompleksowe rozwiązywanie problemów społecznych.
 - Rozbudowa sprawnego i zintegrowanego systemu pomocy społecznej.
 - Poprawa stanu bezpieczeństwa w zakresie przestępczości i zagrożeń nadzwyczajnych.
 - Rozszerzenie zakresu usług medycznych.
 - Usystematyzowanie współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- Podniesienie poziomu efektywności oraz rozszerzenie zakresu usług edukacyjnych.
 - Modernizacja i rozbudowa bazy szkolnej.
 - Podnoszenie jakości edukacji.
 - Wzmacnianie funkcji wychowawczej szkół.
- Zwiększanie atrakcyjności i różnorodności oferty na spędzanie wolnego czasu przez dzieci, młodzież i całe rodziny.
 - Modernizacja i rozwój bazy do działań kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.
 - Wspieranie lokalnych inicjatyw: kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.
 - Poszukiwanie możliwości współpracy międzynarodowej w zakresie kultury, sportu i rekreacji.

- Rozbudowa i modernizacja infrastruktury technicznej.
 - Rozbudowa i modernizacja miejskich sieci kanalizacji deszczowej wraz z budową urządzeń służących retencji wód opadowych.
 - Rozbudowa i modernizacja miejskich sieci kanalizacyjno-wodociągowych.
 - Stworzenie warunków do modernizacji i rozbudowy sieci energetycznej i gazowej.

Do powyższych celów opracowano szereg działań, które będą realizowane na terenie miasta w latach 2011-2018.

3.2 Powiązania z innymi dokumentami

Prace nad Strategią były determinowane poprzez inne dokumenty planistyczno-strategiczne. Kierunki oraz cele określone w Strategii musiały być w dużej mierze komplementarne i spójne z tymi dokumentami lub też wprost z nich wynikać.

Koncepcja oraz zakładane założenia w Strategii są zgodne z założeniami i celami **Polityki Ekologicznej Państwa**, w tym w szczególności z następującymi priorytetami:

- ochrona zasobów naturalnych
- ochrona różnorodności biologicznej
- racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi
- gospodarka odpadami

Samorząd Pruszcza podejmując działania związane z ochroną środowiska, rozumiane jako proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych, przyczynia się do poprawy jakości środowiska naturalnego i życia mieszkańców miasta.

Realizacja założeń w Strategii poprzez podjęte działania wpisuje się również w cele **Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie**.

Strategia odpowiada także stawianym celom w **Koncepcji Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju**. Poprzez swoje działania wpłynie ona na poprawę zagospodarowania przestrzennego i planowania przestrzennego w skali miasta.

Realizacja działań Strategii pozwoli na zwiększenie atrakcyjności miasta, a także wykorzystanie potencjału związanego z posiadanym dziedzictwem kulturowym, co będzie zgodne z założeniami **Narodowej Strategii Rozwoju Kultury 2004- 2020**.

Strategia wpisuje się również w założenia programowe i przyjęte cele programów operacyjnych obecnej perspektywy finansowej, umożliwiających wypełnienie celów ww. dokumentów strategicznych i jednocześnie przyspieszenie procesu osiągnięcia zobowiązań Polski wynikających z wejścia do Unii Europejskiej w sektorze środowisko. Cele i działania Strategii wpisują się w priorytety m.in.:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko
- Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego
- Programów Operacyjnych Europejskiej Współpracy Terytorialnej

Także na poziomie regionalnym Strategia wpisuje się w realizację najważniejszych dokumentów strategicznych dla województwa pomorskiego:

- **Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Pomorskiego do roku 2020**
- **Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego**
- **Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010** z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014
- **Strategię Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego do 2013 roku**

Cele i działania Strategii są zgodne i wpisują się też w realizację przyjętych dokumentów strategicznych i planistycznych na poziomie gminy:

- Wieloletni Plan Inwestycyjny
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pruszcz Gdański
- Lokalny Plan Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2009-2015
- Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami dla miasta Pruszcz Gdański na lata 2010-2013 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014-2017
- Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Pruszcz Gdański na lata 2009-2013

3.3 Sposób wdrażania zapisów dokumentu

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację Strategii jest Burmistrz Pruszcza Gdańskiego, który poprzez pracowników Urzędu Miasta będzie dążył do prawidłowego wdrażania tego dokumentu.

System realizacji Strategii ściśle zależy od pozyskania środków finansowych z funduszy zewnętrznych, krajowych i zagranicznych. Ma na niego również wpływ aktywność oraz skuteczność działań partnerów społecznych i gospodarczych, organizacji pozarządowych oraz samych mieszkańców miasta. Wszystkie te podmioty mogą same wspierać pożądane przemiany społeczne i gospodarcze na rzecz zrównoważonego rozwoju i właśnie dlatego właściwe wdrażanie Strategii wymaga skumulowania działań wszystkich.

4. Zakres prognozy

4.1 Użyte metody przy sporządzaniu prognozy

Przeprowadzenie prognozy oddziaływania na środowisko w ramach postępowania strategicznej oceny oddziaływania dla planów i programów polega m.in. na identyfikacji możliwych do ustalenia skutków środowiskowych oraz zapewnieniu uwzględnienia uwarunkowań ekologicznych, ekonomicznych i społecznych we wczesnej fazie procesu podejmowania decyzji. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko umożliwia również analizę rozwiązań alternatywnych oraz wskazanie i włączenie wskaźników monitorowania skutków środowiskowych.

Celem Prognozy jest identyfikacja i ocena stopnia oraz sposobu uwzględnienia aspektów środowiskowych w Strategii.

W Prognozie odniesiono się także do niezbędnych modyfikacji analizowanego dokumentu tak, by w jak największym stopniu był on spójny i komplementarny z zasadami zrównoważonego rozwoju oraz innymi dokumentami programowymi. Analizowano również możliwości eliminacji lub ograniczenia niepożądanych i nieakceptowanych celów i działań zapisanych w Strategii. Choć konieczne jest wyraźne podkreślenie, że rolą Prognozy nie jest zasadnicza zmiana Strategii.

Jako punkt wyjścia przyjęto, że prace nad Prognozą powinny zapewnić/umożliwić:

- identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych realizacji Strategii;
- identyfikację potencjalnych pól konfliktów przyrodniczo-przestrzennych;
- identyfikację sprzeczności z ustaleniami innych dokumentów programowych lub z wymogami prawa;
- wskazanie znaczących aspektów środowiskowych w poszczególnych obszarach Strategii;
- identyfikację i eliminację tych celów, priorytetów i kierunków rozwoju, których negatywne skutki środowiskowe pozostają w sprzeczności z wymogami prawa;
- wskazanie metod ograniczania negatywnych (ale akceptowalnych) oraz wzmacniania pozytywnych (preferowanych) skutków środowiskowych realizacji Strategii;
- wskazanie rozwiązań alternatywnych, mogących zmniejszyć obciążenia środowiska;
- określenie listy wymogów koniecznych do spełnienia podczas realizacji przedsięwzięć przewidzianych w ramach Strategii;
- określenie listy wskaźników pozwalających monitorować i oceniać realizację Strategii;
- określenie obszarów niepewności i ryzyka opracowywanej Prognozy.

Uwzględniając istniejące ograniczenia, związane m.in. z poziomem uogólnienia danych i informacji wyjściowych, należy zwrócić uwagę na pewne kwestie:

- dokument jakim jest Strategia, bezpośrednio nie powoduje skutków środowiskowych;
- źródłem potencjalnych skutków środowiskowych będzie realizacja przedsięwzięć inwestycyjnych;
- różne oddziaływania środowiskowe uwiadaczać się będą co najmniej w dwóch wymiarach:
 - przestrzennym – poprzez zmiany stanu środowiska,
 - systemowym – poprzez wpływ na możliwość realizacji wymogów zrównoważonego rozwoju,
- zmiany w środowisku są spowodowane wieloma czynnikami, przez co różne przedsięwzięcia mogą mieć zróżnicowany wpływ na środowisko;
- Prognoza nie może precyzyjnie określić skutków środowiskowych planowanych przedsięwzięć, tym samym odnosi się do rodzajów potencjalnych zdarzeń i dokonuje przede wszystkim oceny jakościowej skutków.

Niniejszą Prognozę opracowano wykorzystując metodykę opartą o ocenę ekspercką oraz w oparciu o najlepszą wiedzę i doświadczenie autorów.

Przy określaniu potencjalnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko brano pod uwagę:

- oddziaływanie na poszczególne elementy środowiska i potencjalne ich skutki,
- zasoby dziedzictwa kulturowego,
- ochronę i użytkowanie zasobów naturalnych (w tym jakość i ilość wody, jakość powietrza, hałas, odpady stałe),
- zagospodarowanie przestrzenne.

W ramach analizy zakresu oddziaływania Strategii, oceniono w jaki sposób planowane działania:

- 1) woda
 - a) będą miały wpływ na jakość wód powierzchniowych i/lub podziemnych wg przyjętych standardów
 - b) będą miały wpływ na system hydrogeologiczny
 - c) będą miały wpływ na zużycie zasobów wód
- 2) powierzchnia ziemi
 - a) pomogą chronić właściwości powierzchni ziemi
 - b) będą miały wpływ na tereny zanieczyszczone
 - c) będą promowały gospodarkę odpadami w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem zmniejszenia ilości deponowanych odpadów i likwidacji składowisk
- 3) powietrze, klimat
 - a) będą prowadziły do redukcji zanieczyszczeń powietrza
 - b) będą prowadziły do redukcji emisji gazów cieplarnianych
 - c) będą miały wpływ na poprawę efektywności energetycznej
 - d) będą miały wpływ na korzystanie ze źródeł odnawialnych
 - e) będą prowadziły do redukcji zanieczyszczeń transportowych
- 4) fauna, flora, bioróżnorodność
 - a) będą wspierały przyjęte cele w zakresie zwiększenia bioróżnorodności
 - b) będą poprawiały jakość i/lub ilość obszarów chronionych, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów w sieci Natura 2000
- 5) krajobraz, dziedzictwo kulturowe
 - a) będą miały wpływ na ochronę krajobrazu przed rozwojem terenów zurbanizowanych
 - b) będą wspierały ochronę bądź odtworzenie cennego krajobrazu kulturowego
 - c) będą ułatwiały ochronę dziedzictwa kulturowego
 - d) będą wspierały rozwój przestrzenny, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju
 - e) będą podnosiły poziom ochrony przeciw naturalnym zagrożeniom
- 6) ludność, ochrona zdrowia
 - a) będą umożliwiały zmniejszenie ekspozycji ludności na hałas
 - b) będą próbowały ograniczyć powiązane ze środowiskiem ryzyka dla zdrowia i życia

Analiza oddziaływania została przeprowadzona na najniższym, dostępnym szczeblu określonych w projekcie Strategii przedsięwzięć i zadań. Przy identyfikacji elementów składowych planowanych działań i potencjalnego wpływu na środowisko, grupy społeczne i dobra materialne, zastosowano metodę matrycową, dostosowaną do rodzaju i skali przedsięwzięć. Zestaw przeanalizowanych kryteriów bazowych objął kilkadziesiąt najważniejszych z punktu oddziaływania inwestycji na środowisko oraz wymogów ochrony środowiska.

Opracowana matryca objęła 2 134 pól. Do opracowania matrycy przyjęto 7-stopniową skalę oceny oddziaływania planowanych działań w ramach Strategii, które następująco zdefiniowano jako:

- *Wzmacniające (W)* – służące bezpośrednio ochronie środowiska;
- *Korzystne (K)* – istotnie zwiększające szansę lub tempo minimalizacji oddziaływania na środowisko;
- *Potencjalnie Korzystne (PK)* – korzyści środowiskowe przeważają w sposób jednoznaczny nad ewentualnymi skutkami negatywnymi, jednak ich osiągnięcie nie jest zagwarantowane i wymaga spełnienia dodatkowych warunków;
- *Neutralne (N)* – nie można zidentyfikować istotnych (znaczących) pól wzajemnych oddziaływań (ani pozytywnych, ani negatywnych) poszczególnych działań z priorytetami ochrony środowiska;
- *Potencjalnie Negatywne (PN)* – koszty/negatywne skutki środowiskowe równoważą lub przewyższają możliwe pozytywy związane z realizacją przedsięwzięć, jednak ujemny bilans w tym zakresie jest uzależniony od sposobu realizacji, lokalizacji lub innych czynników związanych z realizacją danego działania (innymi słowy możliwe jest, przynajmniej częściowe, wyeliminowanie negatywnych skutków pod warunkiem odpowiedniej realizacji działania);
- *Niekorzystne/Hamujące (H)* – realizacja określonego działania niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przeważające ewentualne (o ile występują) pozytywy w tym zakresie;
- *Konflikt (F)* – realizacja danego działania niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia konflikty z innymi celami lub wymogami ochrony środowiska, praktycznie wykluczając możliwość ich osiągnięcia.

Opracowana matryca stanowi załącznik do niniejszej Prognozy. Przyjęta metoda analizy pól konfliktów, pozwala identyfikować potencjalne kolizje, a nie oceniać je w kategoriach rachunku kosztów-korzyści. Należy zatem zwrócić uwagę, że porównywanie ilości oraz próby zrównoważenia wskazań pozytywnych i negatywnych w celu ustalenia czy określone działanie bądź inwestycja jest mniej lub bardziej „przyjazna dla środowiska” jest nieuzasadnione. Mimo najlepszej wiedzy autorów Prognozy, możliwe jest wystąpienie potencjalnych konfliktów w przypadku realizacji niektórych działań w zakresie, dla których analiza celów nie wykazywała oddziaływań potencjalnie negatywnych.

Opis stanu środowiska, z uwzględnieniem planowanego przedsięwzięcia, przygotowany został w oparciu o dostępne wyniki monitoringu środowiska, prowadzone przez odpowiednie służby na terenie miasta Pruszcz Gdański.

Prognoza wielkości oddziaływania na środowisko sporządzona została w oparciu o wiedzę i doświadczenie autorów raportu, przy wykorzystaniu istniejących materiałów w zakresie skutków dla środowiska podobnych dokumentów oraz przedsięwzięć.

4.2 Obszar oddziaływania objęty dokumentem

Pruszcz Gdański to wyodrębniona jednostka samorządu terytorialnego, która leży w południowej części Aglomeracji Gdańskiej, na styku Wysoczyzny Pojezierza Kaszubskiego i Nizinnych Żuław Gdańskich, nad rzeką Radunią i Kanałem Raduni. Miasto zajmuje obszar 16,5 km². Graniczy bezpośrednio od strony północnej z miastem Gdańsk, od którego centrum jest oddalone tylko o 10 km, natomiast od pozostałych stron otoczone jest Gminą Pruszcz Gdański.

Miasto znajduje się w dwóch, nakładających się obszarach funkcjonalnych: Dolina Dolnej Wisły i Trójmiejski Region Metropolitalny.

Od 1 stycznia 1999 roku miasto jest siedzibą powiatu gdańskiego, w skład którego wchodzi 8 gmin. Miasto Pruszcz Gdański to największa jednostka w tym powiecie – gminę zamieszkuje ok. 26 tys. mieszkańców (z ok. 94 tys. w powiecie). Średnie zagęszczenie ludności w Pruszczu Gdańskim wynosi 1 567 os./km².

Miasto to również ważny węzeł komunikacji samochodowej i kolejowej, łączący porty Gdańska i Gdyni ze Śląskiem oraz obwodem Kaliningradzkim. W pobliżu granicy miasta zlokalizowana jest autostrada A1 i Obwodnica Trójmiasta.

Strategia obejmuje swoim zasięgiem obszar całej gminy. Obszar ten przedstawia poniższa mapa.

Rysunek 1 Planowany obszar oddziaływania Strategii

Źródło: <http://pl.wikipedia.org>

4.3 Horyzont czasowy oceny

W analizowanym dokumencie przyjęto okres programowania na lata 2011-2018.

W związku z powyższym, okres potencjalnych oddziaływań odniesiono do powyższego okresu, tj. do 2018r.

Rokiem bazowym do oceny aktualnej sytuacji przyjęto stan na dzień 31.12.2009r⁴.

4.4 Źródła danych

W ramach analizy SEA wykorzystano aktualne przepisy prawa polskiego oraz wspólnotowego, raporty i sprawozdania o stanie środowiska, dane Głównego Urzędu Statystycznego, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej, Urzędu Marszałkowskiego, Urzędu Wojewódzkiego, służb ochrony zabytków, literaturę fachową oraz m.in. następujące źródła danych:

⁴ W przypadku braku danych dla wskazanego punktu odniesienia lub jeżeli były dostępne nowsze dane, przyjęto te, które są aktualnie dostępne.

- 1) Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie
- 2) Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015
- 3) Narodowa Strategia Rozwoju Regionalnego na lata 2007-2013
- 4) Koncepcja Polityki Przestrzennego Zagospodarowania Kraju
- 5) Narodowa Strategia Rozwoju Kultury 2004-2020
- 6) Długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju – Polska 2025
- 7) Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
- 8) Narodowa Strategia Edukacji Ekologicznej
- 9) Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej
- 10) Polityka leśna państwa (wraz z dokumentami uzupełniającymi, takimi jak Krajowy program zwiększania lesistości, Strategia ochrony leśnej różnorodności biologicznej i in.)
- 11) Strategia rozwoju energetyki odnawialnej
- 12) Krajowa strategia ograniczenia emisji metali ciężkich i trwałych zanieczyszczeń organicznych
- 13) Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2007-2013
- 14) Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013
- 15) programy operacyjne Europejskiej Współpracy Terytorialnej
- 16) Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Pomorskiego do roku 2020
- 17) Plan zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego
- 18) Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014
- 19) Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010
- 20) Wieloletni Plan Inwestycyjny Miasta Pruszcz Gdański
- 21) Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pruszcz Gdański
- 22) Lokalny Plan Rewitalizacji Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na lata 2009-2015
- 23) Program ochrony środowiska z planem gospodarki odpadami dla miasta Pruszcz Gdański na lata 2010-2013 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2014-2017
- 24) Gminny program opieki nad zabytkami Miasta Pruszcz Gdański na lata 2009-2013
- 25) Implementation of directive 2001/42 on the assessment of the effects of certain plans and programmes on the environment
- 26) Handbook on SEA for Cohesion Policy 2007-2013
- 27) The SEA manual a sourcebook on strategic environmental assessment of transport infrastructure plans and programmes
- 28) A Handbook on Environmental Assessment of Regional Development Plans and EU Structural Funds Programmes
- 29) SEA and Integration of the Environment into Strategic Decision-Making
- 30) The Relationship between the EIA and SEA Directives – Final Report to the European Commission
- 31) Podstawy metodyczne sporządzania strategicznych ocen oddziaływania na środowisko dla potrzeb planowania przestrzennego
- 32) Zarządzanie obszarami Natura 2000
- 33) Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszary Natura 2000. Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów Artykułów 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG Podręcznik dobrych praktyk wykonywania opracowań środowiskowych dla dróg krajowych.
- 34) Zarządzanie obszarami Natura 2000. postanowienia artykułu 6 dyrektywy „siedliskowej” 92/43/EWG

4.5 Rozpatrywane warianty

Uwzględniając przyjętą metodykę, przeanalizowano planowane do realizacji w ramach Strategii działania. Podczas oceny odniesiono się do panujących trendów oraz ewentualnego zaniechania planowanych działań (wariant „0”). Rozpatrywano również wariant zaproponowany w Strategii oraz wariant najbardziej korzystny dla środowiska, tj. uwzględniający cele ochrony środowiska w poszczególnych dziedzinach oraz proponowane rekomendacje.

Warto zaznaczyć, że w przypadku wariantu „0” nastąpi rozproszenie działań w poszczególnych obszarach znajdujących się w Strategii, co może skutkować potencjalnymi konfliktami. Brak Strategii dodatkowo utrudni koordynację działań oraz ograniczy możliwość współpracy administracji z mieszkańcami gminy, innymi instytucjami oraz podmiotami gospodarczymi, a tym samym hamować będzie zrównoważony rozwój.

5. Cele wynikające ze zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska

5.1 Przyjęte cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Tłem do oceny zmian Strategii są przyjęte cele ochrony środowiska na poziomie międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. Dla potrzeb tego opracowania przyjęto cele wynikające z przepisów i umów międzynarodowych oraz krajowego prawa ochrony środowiska. Oceniając po kolei stopień uwzględnienia wymogów, czy priorytetów ochrony środowiska określonych w dokumentach takich jak Strategia Lizbońska i Strategia Goeteborska czy Program Działań na Rzecz Środowiska, można stwierdzić, że w odniesieniu do dziedzin, które stanowią pole działań w ramach Strategii nie występują zasadnicze rozbieżności.

5.1.1 Woda

Na poziomie międzynarodowym zagadnienia związane z ochroną wód oraz gospodarką wodną reguluje kilka konwencji:

- *Konwencja o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego z 1974r.*, która reguluje zagadnienia związane z kompleksową ochroną środowiska morskiego Morza Bałtyckiego.
- *Konwencja Helsińska o ochronie środowiska morskiego obszaru Morza Bałtyckiego z 1992r. (II Konwencja Helsińska)*. Nowa Konwencja Helsińska wzmacnia zobowiązania stron w porównaniu do Konwencji z 1974 roku. Zgodnie z Art. 7 Konwencji Helsińskiej, każde przedsięwzięcie, które może mieć negatywny wpływ na środowisko Morza Bałtyckiego, wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz powiadomienia Komisji Helsińskiej i państw stron, które mogą być narażone na transgraniczne oddziaływanie planowanej działalności.
- *Konwencja o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych z 1992r.*, która określa zasady umów o współpracy na wodach granicznych w zakresie ochrony środowiska, zapobiegania i przeciwdziałania zanieczyszczeniu środowiska oraz zapewnienia racjonalnego wykorzystania wód przez państwa będące członkami Europejskiej Komisji Gospodarczej Narodów Zjednoczonych.

Także Wspólnota Europejska dużą rolę przywiązuje do ochrony wód. Kierunkową rolę w tym zakresie odgrywają *Ramowa Dyrektywa Wodna* wraz z wieloma dyrektywami córkami. Dyrektywa Wodna ustala wymagania jakościowe w stosunku do zrównoważonej gospodarki wodnej. Szczególnie istotne są zapisy *Dyrektywy dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych* – ma ona na celu zredukować zanieczyszczenie wody wskutek niewystarczającego oczyszczania ścieków oraz *Dyrektywy wody pitnej*, która określa wartości graniczne dla zanieczyszczeń wody przeznaczonej do spożycia.

W obszarze ochrony wód morskich Parlament Europejski przyjął *Europejską Strategię Morską* oraz *Strategię Tematyczną na rzecz ochrony i zachowania środowiska morskiego*.

5.1.2 Powierzchnia ziemi / odpady

Z ochroną powierzchni ziemi związanych jest wiele aspektów. Jednym z nich jest oszczędne gospodarowanie gruntem i powierzchnią ziemi, tak by minimalizować ilość dodatkowo zajmowanych powierzchni gruntów. Powyższe podejście jest także ważne z punktu korzystania z zasobów naturalnych, do czego odnosi się *Strategia tematyczna w sprawie zrównoważonego wykorzystywania zasobów naturalnych*, przyjęta przez Parlament Europejski w 2007r.

Istotnym elementem ochrony powierzchni ziemi jest również zapobieganie jej erozji. W tym zakresie ważną rolę odgrywa *Protokół w sprawie stosowania konwencji alpejskiej z 1991 roku w zakresie ochrony gleby*.

Bardzo ważne jest również unikanie wytwarzania odpadów i recyklingu odpadów. Podstawowym celem Wspólnoty Europejskiej jest unikanie wytwarzania odpadów, wspieranie ponownego ich wykorzystywania, recyklingu i utylizacji w celu zmniejszenia oddziaływania na środowisko. Długoterminowym celem jest wdrożenie gospodarowania w ramach obiegu zamkniętego.

W Polsce cele w zakresie gospodarki odpadami określa obecnie *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2014*.

5.1.3 Powietrze i klimat

Zwiększający się poziom zanieczyszczeń powietrza oraz stopniowych zmian klimatu spowodował przyjęcie w 1992r. w Rio de Janeiro *Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu*, mającej na celu redukcję gazów cieplarnianych. Konsekwencją Konwencji było stopniowe podpisanie przez większość państw w 1997r. *Protokołu z Kyoto*, zakładającego redukcję emisji sześciu gazów cieplarnianych (CO₂, CH₄, N₂O, SF₆, HFCs, PFCs) w okresie 2008-2012 łącznie o 5% poniżej poziomu z 1990r. Unia Europejska początkowo zobowiązała się do redukcji gazów o 8%, by w późniejszym okresie (2007r.) zwiększyć swoje zobowiązania do co najmniej 20 proc. w porównaniu z rokiem 1990 do roku 2020 (a nawet 30% o ile uda się uzyskać porozumienie międzynarodowe w tym zakresie).

Celem strategicznym *Polityki Klimatycznej Polski* jest współdziałanie Polski w dążeniach wspólnoty międzynarodowej do ochrony klimatu. Szczególnie w sektorach energetycznym, przemyśle, transporcie i gospodarki leśnej należy zredukować emisję gazów cieplarnianych. Działania w sektorze gospodarki leśnej powinny ponadto prowadzić do zwiększenia zdolności związania dwutlenku węgla. Cel ten ma być osiągnięty poprzez szereg działań w różnej perspektywie czasowej i na różnych poziomach władzy.

Warto też odnieść się do innych celów w tej dziedzinie, przyjętych na poziomie międzynarodowym. Takim dokumentem z pewnością jest *Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości*, sporządzona w Genewie dnia 13 listopada 1979r. Przedmiotem Konwencji jest ochrona człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniem powietrza poprzez podejmowanie działań polegających na zapobieganiu powstawania, dążenie do ograniczenia zanieczyszczeń oraz ich zmniejszaniu, włączając w to transgraniczne zanieczyszczenie powietrza na dalekie odległości. Do Konwencji Genewskiej zostało sporządzonych 8 protokołów z czego Polska podpisała i ratyfikowała tylko jeden.

Inną ważną kwestię związaną z ochroną atmosfery, reguluje *Konwencja w sprawie ochrony warstwy ozonowej* (Konwencja Wiedeńska z 22 marca 1985 roku). Celem Konwencji jest regularne prowadzenie pomiarów zawartości ozonu w atmosferze, pomiarów promieniowania ultrafioletowego słońca – zakresu UV-B oraz badania skutków osłabienia warstwy ozonowej w środowisku.

Z realizacją ww. Konwencji związany jest bezpośrednio *Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową* z 16 września 1987 roku. Celem Protokołu jest redukcja zużycia i produkcji substancji niszczących warstwę ozonową. Protokół zobowiązuje do redukcji zużycia i produkcji substancji zubażających warstwę ozonową zgodnie z przyjętym harmonogramem.

Na poziomie wspólnotowym warto odnieść się do:

- *Strategii tematycznej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza*, która wytycza cele i działania w ramach polityki europejskiej na rzecz jakości powietrza do 2020r.
- *Dyrektywy w sprawie krajowych pułapów emisji*, która wyznacza na poziomie państw członkowskich pułapy (limity) emisji czterech najważniejszych czynników zanieczyszczających powietrze (tlenki azotu, dwutlenek siarki, niemetanowe lotne związki organiczne i amoniak), szkodliwych dla zdrowia ludzi i środowiska.
- *Dyrektywy w sprawie jakości powietrza otaczającego i czystego powietrza dla Europy*, która jest jednym z głównych narzędzi w ramach strategii tematycznej dotyczącej zanieczyszczenia powietrza. Jest to zarazem pierwsza dyrektywa UE określająca limity stężeń PM_{2.5} (drobnych cząstek stałych).

Nie mniej istotne dla osiągnięcia zakładanych celów są również przepisy regulujące ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z transportu (m.in. *Biała Księga Europejska Polityka Transportowa 2010*), zwiększenie efektywności energetycznej czy wykorzystanie energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Na terenie całej Unii Europejskiej udział energii odnawialnej w stosunku do zużycia energetycznego ma wynieść do roku 2010 12 %.

W Polsce przyjęto za cel wzrost udziału energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii z poziomu 2,6 % (2005) na 7,5 % w roku 2010 i wzrost do 9,0 % w roku 2015.

5.1.4 Fauna, flora i bioróżnorodność

Bardzo dużą rolę w naszym życiu odgrywa przyroda i jej ogromna bioróżnorodność. Ochrona świata zwierząt i roślin jest treścią wielu umów międzynarodowych, m.in.:

- *Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe*, zwłaszcza jako środowisko bytowania ptactwa wodnego (tzw. *Konwencja Ramsarska*) z 2 lutego 1971r.). Celem Konwencji jest ochrona i utrzymanie obszarów wodno-błotnych (według konwencji, obszarami wodno-błotnymi są tereny bagien, błot i torfowisk lub zbiorniki wodne naturalne, sztuczne stałe i okresowe, o wodach stojących lub płynących) wraz z populacją ptactwa wodnego zamieszkującego te tereny lub choćby czasowo na nich przebywającymi.
- *Konwencja o międzynarodowym handlu dzikimi zwierzętami i roślinami gatunków zagrożonych wyginięciem* (tzw. *Konwencja Waszyngtońska*) z 3 marca 1973r. Celem Konwencji jest ochrona poprzez reglamentację i kontrolę międzynarodowego handlu dzikimi gatunkami roślin i zwierząt zagrożonych wyginięciem, a także ich częściami i produktami z nich pochodzącymi.
- *Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych* (tzw. *Konwencja Berneńska*) z 19 września 1979r.). Celem Konwencji jest ochrona gatunków zagrożonych i ginących roślin i zwierząt oraz ich naturalnych siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw.

- *Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt* (tzw. *Konwencja Bońska*) z 23 czerwca 1979r. Celem Konwencji jest ochrona zagrożonych wyginięciem wędrownych gatunków dzikich ssaków, ptaków, gadów i ryb wymienionych w załącznikach I i II do Konwencji. Polskie prawo ochrony przyrody uwzględnia ochronę zwierząt gatunków wędrownych, a dla najbardziej zagrożonych gatunków wdrażane są krajowe programy ochrony, np. *Program ochrony nietoperzy* czy *Krajowy program ochrony ryb wędrownych*.
- *Konwencja o różnorodności biologicznej* sporządzona w Rio de Janeiro 5 czerwca 1992r. Celem Konwencji jest zachowanie i ochrona pełnej różnorodności form życia w biosferze poprzez ich ochronę i rozsądne, oszczędne użytkowanie. Ochrona różnorodności biologicznej jako elementu ochrony środowiska jest zagwarantowana w Polsce przez Konstytucję i liczne akty prawne.

Na poziomie Wspólnoty bardzo dużą rolę odgrywają:

- Dyrektywa w sprawie ochrony dzikich ptaków z 1979r.
- Dyrektywa w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory z 1992r.,

które stanowią realizację powyższych zobowiązań międzynarodowych.

Dyrektywa Siedliskowa ma na celu ogółouropejską ochronę dzikich gatunków, a także ma zapewnić powiązanie i ochronę tych siedlisk. Połączenie w sieciach ma służyć (od-)tworzeniu i rozwojowi współzależności ekologicznej, a także wsparciu procesów rozprzestrzeniania się i ponownego osiedlania zwierząt. Dyrektywa ta tworzy sieć obszarów chronionych zwanych obszarami Natura 2000. Ten system chronionych obszarów uzupełniają tereny chronione dyrektywą ptasią. Przy tworzeniu tych obszarów wykorzystano założenia i wyniki projektu CORINE, zwłaszcza CORINE Biotopes, wskazującego najcenniejsze ostoje przyrody o znaczeniu europejskim.

Istotnym dla ochrony bioróżnorodności jest rozwój i ochrona lasów. W tym zakresie Komisja Europejska przyjęła w roku 1998 *Strategię leśną*, poprzez którą Komisja zamierza wspierać zrównoważony rozwój lasów.

W Polsce najważniejsze cele dla ochrony flory i fauny oraz bioróżnorodności wyznaczają:

- Krajowa Strategia Ochrony i Umiarkowanego Użytkowania Różnorodności Biologicznej wraz z Programem Działań
- Strategia Ochrony Obszarów Wodno-Błotnych w Polsce wraz z Planem Działań
- Polityka Leśna Państwa

5.1.5 Krajobraz i dziedzictwo kulturowe

Różne aspekty związane z ochroną krajobrazu reguluje na poziomie międzynarodowym *Europejska Konwencja Krajobrazowa* z 2000r. W Konwencji tej Wspólnota Europejska uznała, że krajobraz stanowi ważny składnik jakości życia ludzi we wszystkich miejscach: w obszarach miejskich, na wsi, w obszarach o wysokim stopniu degradacji, a także w obszarach o wysokiej jakości, w obszarach uznawanych za niezwykle piękne i obszarach codziennych. Celem Konwencji jest promowanie ochrony, zarządzania i planowania krajobrazem, a także organizacja współpracy europejskiej w zakresie kwestii krajobrazowych.

W szczególności istotne zapisy dotyczące środowiska miejskiego znalazły się w Strategii tematycznej w sprawie środowiska miejskiego przyjętej w 2006r. przez Komisję Europejską.

Biorąc pod uwagę, że dziedzictwo kulturalne i dziedzictwo naturalne są coraz bardziej zagrożone zagładą, także wobec zjawiska zmian i zniszczeń, jakie niesie ewolucja społeczna i gospodarcza, zważywszy, że zniszczenie lub uszkodzenie dobra należącego do dziedzictwa kulturalnego lub naturalnego stanowi groźne zubożenie dziedzictwa wszystkich narodów świata. Konferencja

Generalna Organizacji Narodów Zjednoczonych dla Wychowania, Nauki i Kultury (UNESCO) w 1972r. przyjęła *Konwencję w sprawie Ochrony Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego*.

W ramach Konwencji za „dziedzictwo kulturowe” uznaje się:

- zabytki: dzieła architektury, rzeźby i malarstwa monumentalnego, elementy i formacje o charakterze archeologicznym, napisy, grotty i zgrupowania tych elementów, przedstawiające wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia historii, sztuki lub nauki;
- zespoły: budowli oddzielnych lub łącznych, które z racji ich architektury, ich jednorodności lub ich integracji w krajobrazie przedstawiają wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia historii, sztuki lub nauki, miejsca zabytkowe (sites): dzieła człowieka lub dzieła łączne człowieka i przyrody, jak również strefy, a także stanowiska archeologiczne, przedstawiające wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia historycznego, estetycznego, etnologicznego lub antropologicznego.

zaś „dziedzictwo naturalne”:

- pomniki przyrody składające się z formacji fizycznych lub biologicznych albo zgrupowania takich formacji przedstawiające wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia estetycznego lub naukowego,
- formacje geologiczne i fizjograficzne oraz strefy ściśle rozgraniczone, stanowiące siedlisko zagrożonych zagładą gatunków zwierząt lub roślin, przedstawiające wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia nauki albo konserwacji,
- miejsca krajobrazowe (sites naturels) oraz strefy naturalne ściśle rozgraniczone, przedstawiające wyjątkową wartość dla całej ludzkości z punktu widzenia nauk, konserwacji lub wrodzonego piękna.

Aspekty ochrony dziedzictwa kulturowego, w tym dóbr kultury regulują również *Konwencja dotycząca ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i narodowego* (Paryż 1972r.), *Konwencja o ochronie dziedzictwa architektonicznego Europy* (Granada 1985r.) czy *Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego* (La Valetta 1992r.).

5.1.6 Ludność i zdrowie ludzkie

Ochrona zdrowia jest ściśle związana z ochroną środowiska, stanowiąc składnik różnych dziedzin ochrony środowiska. W praktyce wszystkie cele ochrony w poszczególnych dziedzinach (m.in. klimat/powietrze, woda, ziemia, gospodarka odpadami, ochrona wód), odnoszą się w sposób bezpośredni bądź pośredni do celu ochrony ludzkiego zdrowia.

Również od samego początku powstania, polityka Unii Europejskiej w zakresie ochrony środowiska uwzględniała aspekty zdrowotne. W celu rozwiązania tego złożonego zagadnienia, Komisja Europejska w 2003r. ogłosiła „*Europejską Strategię Środowiska i Zdrowia*”, która opiera się na zintegrowanym podejściu do problemów zdrowia środowiskowego. Działania podejmowane w ramach wdrażania tej strategii stanowią uzupełnienie prac toczących się w dziedzinie ochrony środowiska.

Istotną kwestią, związaną z ochroną zdrowia i środowiska, jest ograniczanie oddziaływania hałasu. Kwestie związane z hałasem reguluje dyrektywa 2002/49/WE odnosząca się do oceny i zarządzania poziomem hałasu w środowisku.

5.2 Standardy jakości stanu środowiska

5.2.1 Normy jakości powietrza i ochrony klimatu

Na właściwy stan jakości powietrza składa się wiele czynników. Dopuszczalne poziomy niektórych substancji w powietrzu oraz dopuszczalne ich odchylenia są normowane przez stosowne regulacje prawne. Wśród nich można wymienić m.in.:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 47, poz.281),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2008r. w sprawie oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz.U. Nr 5, poz.31),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2005r. w sprawie standardów emisyjnych z instalacji (Dz.U. Nr 260 poz. 2181 z późn.zm).

5.2.2 Wartości dopuszczalne poziomu dźwięku

Wartości dopuszczalne poziomu dźwięku określają szczegółowo:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz.U. Nr 120, poz.826).

Oceniając klimat akustyczny należy brać pod uwagę również higieniczny aspekt wpływu hałasu na człowieka kiedy przekroczenie poziomów progowych powodować może ryzyko utraty zdrowia. Państwowy Zakład Higieny opracował na podstawie badań ankietowych, skalę subiektywnej uciążliwości hałasu komunikacyjnego, przyjmując wartości:

- mała uciążliwość $LA_{eq} < 52 \text{ dB}$
- średnia uciążliwość $52 < LA_{eq} < 62 \text{ dB}$
- duża uciążliwość $63 < LA_{eq} < 70 \text{ dB}$
- bardzo duża uciążliwość $LA_{eq} > 70 \text{ dB}$

W analizie klimatu akustycznego w zakresie hałasu komunikacyjnego, można stosować dodatkowo skalę pomocniczą.

Tabela 1 Skala pomocnicza uciążliwości hałasu

Opis warunków	LAeq [dB]	
	Dzień	Noc
Pełny komfort akustyczny	<50	<40
Przeciętne warunki akustyczne	50-60	40-50
Przeciętne zagrożenie akustyczne	60-70	50-60
Wysokie zagrożenie	>70	>60

Źródło: na podstawie informacji WIOŚ

5.2.3 Normy jakości wód i gruntów

Normy w zakresie jakości wód określają m.in.:

- ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (tj. z 2005r. Dz.U. Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz.U. Nr 137 poz. 984),
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 października 2002r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody śródlądowe będące środowiskiem życia ryb w warunkach naturalnych (Dz.U. Nr 176, poz. 1455),

Normy zaś w zakresie jakości gleby i jakości ziemi określają m.in. następujące przepisy:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi (Dz.U. Nr 165 poz. 1359).

6. Istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

6.1 Ocena stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem

6.1.1 Geomorfologia i budowa geologiczna

Miasto Pruszcz Gdański położone jest na styku dwóch makroregionów fizycznogeograficznych – Pojezierza Wschodniopomorskiego (mezoregionu Pojezierza Kaszubskiego i Pojezierza Starogardzkiego – strefa krawędziowa wysoczyzny) oraz Pobrzeża Gdańskiego (mezoregionu Żuław Wiślanych). Jednostkami morfologicznymi, jakie można wyróżnić na obszarze Miasta, są: wysoczyzna plejstocenska, taras plejstocenski, równina deltowa. Obraz budowy geologicznej jest dodatkowo skomplikowany licznymi wzajemnymi przewarstwieniami, jakie nastąpiły między utworami niziny deltowej oraz tarasu plejstocenskigo.

6.1.2 Warunki klimatyczne i powietrze atmosferyczne

Z uwagi na położenie miasta w obrębie trzech różnych jednostek morfologicznych można zaobserwować trzy odmienne, lokalne typy topoklimatu. Są to: klimat wysoczyzny, klimat tarasu wysoczyzny i klimat terenów równiny deltowej. W obrębie terenów, na których panuje klimat wysoczyzny dominują wiatry południowo-zachodnie, które wentylują miasto czystym powietrzem z obszarów Pojezierza Kaszubskiego. Klimat tarasu wysoczyzny charakteryzuje się także korzystnymi warunkami, w dużej mierze zmodyfikowanymi przez negatywne oddziaływania działalności ludzkiej. Klimat równiny deltowej charakteryzuje natomiast zwiększona wilgotnością powietrza, wynikająca z płytkiego poziomu wód gruntowych. Charakterystyczne jest także dla niego negatywne zjawisko inwersji termicznej, powodowane wpływem mas chłodnego powietrza z terenu wysoczyzny i zaleganiem ich na terenach płaskich.

Obszar miasta na podstawie badań WIOŚ w Gdańsku został zakwalifikowany jako strefa „A”, dla której nie są przekraczane żadne z dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń i tym samym nie ma konieczności podejmowania działań interwencyjnych lub zapobiegawczych.

6.1.3 Hałas. Określenie terenów o podwyższonym hałasie

Jednym z najistotniejszych obecnie czynników determinujących jakość środowiska stanowi hałas. Hałas pochodzenia antropogenicznego, występujący w środowisku, można podzielić na dwie podstawowe kategorie: hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy, lotniczy) i hałas przemysłowy.

Na terenie miasta komunikacja, a zwłaszcza komunikacja drogowa, stanowi podstawowe źródło hałasu. Teren miasta znajduje się w zasięgu VI Europejskiego Korytarza Transportowego, stanowiącego przyszłościowe rozszerzenie Transeuropejskiej Sieci Transportowej UE (TINA). Do jego głównych elementów należą:

- linia kolejowa o podstawowym znaczeniu dla województwa Gdańsk – Warszawa
- droga krajowa DK 91 Gdańsk – Cieszyn
- drogi wojewódzkie nr 226 oraz nr 227.

W sąsiedztwie południowo-zachodniej granicy miasta przebiega autostrada A1 z węzłem Rusocin na skrzyżowaniu z drogą nr 226.

Wśród innych źródeł hałasu należy również wymienić ruch lotniczy związany z funkcjonowaniem lotniska wojskowego w Pruszczu Gdańskim.

Jedną z głównych przyczyn zwiększającego się w ostatnich latach zagrożenia hałasem jest intensyfikacja ruchu drogowego. Uciążliwość tras komunikacyjnych zależy głównie od natężenia ruchu, struktury strumienia pojazdów, prędkości pojazdów, rodzaju i stanu technicznego nawierzchni, stanu technicznego pojazdów oraz odległości zabudowy od drogi.

Na terenie miasta notuje się przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu komunikacyjnego na ulicach: Grunwaldzkiej, Raciborskiego, Chopina, Kopernika oraz Powstańców Warszawy.

Zagrożenie hałasem przemysłowym związane jest przede wszystkim z niewłaściwą lokalizacją zabudowy mieszkaniowej względem zakładów przemysłowych i usługowych (lub z niewłaściwą lokalizacją zakładów przemysłowych i usługowych względem zabudowy mieszkaniowej).

6.1.4 Zasoby wód powierzchniowych

Miasto położone jest w zlewni Raduni w dorzeczu Wisły. Głównymi elementami sieci hydrograficznej miasta są również: Kanał Raduni, Struga Gęś, Kanał Ulgi, potok Rotmanka, potok Św. Wojciech. Radunia jest największym dopływem rzeki Motławy. Powierzchnia zlewni Raduni stanowi 837,1 km², natomiast jej całkowita długość – 104,6 km, z czego początkowy odcinek o długości 28 km, stanowią jeziora. W Pruszczu Gdańskim koryto Raduni rozdziela się na Kanał Raduni i Radunię (Starą Radunię). Wody rzeki Raduni są także wykorzystywane w celach rekreacyjnych. W granicach administracyjnych miasta funkcjonuje kąpielisko przy ul. Dworcowej. Ważną kwestią związaną z wodami Raduni i Kanału Nowej Raduni na terenie miasta jest zagrożenie powodziowe. Najbardziej zagrożona jest południowa część miasta obejmująca podmokłe łąki i rozlewiska poniżej Juszkowa do odejścia Kanału Raduni (na północ od ul. Zastawnej) – obszar zagrożony zalaniem wodą o prawdopodobieństwie wystąpienia 10%.

6.1.5 Zasoby wód podziemnych

Północno-wschodnią część miasta obejmuje Główny Zbiornik Wód Podziemnych – Żuławy Gdańskie (zbiornik poligenetyczny – GZWP 112), natomiast pozostały obszar – Subniecka Gdańska (zbiornik z okresu kredy – GZWP 111).

Wody gruntowe w granicach administracyjnych miasta występują na zróżnicowanym poziomie, co wynika z morfologii terenu. Na obszarze wysoczyzny występują poniżej 4,5 m p.p.t., za wyjątkiem występujących na tym obszarze lokalnych dolin erozyjnych, gdzie wody gruntowe występują na głębokościach 0,5-1,0 m p.p.t, a niekiedy płycej. W strefie niziny deltowej najwyższy poziom wód gruntowych występuje w północno-wschodniej części miasta – 0,5-1,0 m p.p.t, przy korycie Raduni w południowo-zachodniej części miasta – lokalnie na głębokości mniejszej niż 0,5 m p.p.t. Na obszarze tarasu plejstoceoskiego poziom wody gruntowej występuje 2-3 m p.p.t, lokalnie zalega nawet głębiej.

6.1.6 Gospodarka wodna i ściekowa

Obecnie zapotrzebowanie na wodę dla **99,4%**⁵ populacji miasta pokrywane jest z wodociągów na bazie zbiorowych ujęć wody.

Na obszarze miasta długość sieci wodociągowej wynosi 72,5 km. Woda jest pobierana z 3 ujęć, w skład których wchodzi 6 studni głębinowych. Wszystkie ujęcia wody posiadają wyznaczone strefy określające teren ochrony bezpośredniej.

Na terenie miasta znajdują się również liczne zakładowe ujęcia wody i studnie publiczne, które obecnie w większości są zamknięte.

Całość ścieków pochodzących z terenu miasta odprowadzana jest przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji „WiK” w Pruszczu Gdańskim do Oczyszczalni „Wschód” w Gdańsku. Łączna długość kanalizacji sanitarnej na terenie miasta wynosi 145,5 km co umożliwia podłączenie i obsługę blisko **99,3%**⁶ mieszkańców miasta.

Miasto posiada także dobrze rozwiniętą sieć kanalizacji deszczowej, jednak jej wyposażenie w urządzenia podczyszczające nie jest dostateczne.

6.1.7 Gospodarka odpadami

Miasto nie posiada własnej infrastruktury gospodarki odpadowej poza pojemnikami do zbierania odpadów. Wszystkie odpady wywożone są do instalacji unieszkodliwiania zlokalizowanych poza terenem miasta.

Zgodnie z wyznaczonymi w WPGO Rejonami Gospodarki Odpadami (RGO), miasto Pruszcz Gdański należy do RGO obsługiwanej przez ZZO Szadółki. Współpraca pomiędzy miastem a Zakładem Utylizacyjnym Sp. z o.o. w Gdańsku realizowana jest na podstawie Uchwały Nr XLII/428//2006 Rady Miasta Pruszcz Gdański z dnia 26 kwietnia 2006r. w sprawie zawarcia Porozumienia Międzygminnego z Miastem Gdańsk dotyczącego przyjmowania odpadów komunalnych z terenu Miasta Pruszcz Gdański na składowisko odpadów w Gdańsku Szadółkach.

Rolę uzupełniającą dla systemu gospodarowania odpadami w mieście pełni Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o. o. w Tczewie.

6.1.8 Ochrona przyrody

W strukturze zagospodarowania gruntów, niewielki odsetek stanowią tereny zielone, przy czym tylko ok. 6 ha zajmują grunty leśne i lasy. Spowodowało to niską ocenę warunków ekologicznych. Również jako dodatkowe czynniki obniżające walory przyrodnicze miasta można wymienić obszary dewaloryzujące przestrzeń i stanowiące zagrożenie dla środowiska naturalnego, które przeważają wśród form zagospodarowania terenu.

W związku z powyższym, zasoby przyrodnicze miasta nie są bogate, zarówno jeśli chodzi o ich powierzchnię, jak i różnorodność.

⁵ dane na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2009r

⁶ dane na podstawie Głównego Urzędu Statystycznego na dzień 31.12.2009r.

6.1.9 Formy ochrony przyrody

Na terenie miasta znajdują się cztery drzewa – pomniki przyrody będące formami ochrony ustanowionymi na szczeblu wojewódzkim:

- klon pospolity (607) Zarządzenie Wojewody Gdańskiego Nr 11/89 z 29.03.1989 r. (Dz. Urz. W.G. Nr 13/89)
- wierzba biała (608) Zarządzenie Wojewody Gdańskiego Nr 11/89 z 29.03.1989r. (Dz. Urz. W.G. Nr 13/89)
- jesion wyniosły (771) Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego Nr 3/91 z dn. 25.02.1991 r.
- klon jawor (958) Rozporządzenie Wojewody Gdańskiego Nr 5/95 z dn. 5.12.95r. (Dz. Urz. Woj. Pom. Nr 33 z dn. 29.12.1995 r.).

Od strony południowo-wschodniej miasto graniczy z Obszarem Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni, który łączy się z Obszarami Chronionego Krajobrazu Otomińskim, Przywidzkim oraz Doliny Wierzycy. Od strony północnej, wschodniej i południowej – graniczy z Obszarem Chronionego Krajobrazu Żuław Gdańskich.

6.1.10 Źródła promieniowania elektromagnetycznego

Promieniowanie niejonizujące związane jest z występowaniem pól elektromagnetycznych. Do głównych źródeł powstawania pól elektromagnetycznych należą:

- linie elektroenergetyczne i stacje transformatorowe,
- obiekty radiokomunikacyjne w tym: stacje nadawcze radiowe i telewizyjne, stacje bazowe telefonii komórkowej,
- stacje radiolokacyjne.

Na terenie miasta źródłami promieniowania elektromagnetycznego są: główny punkt zasilania (GPZ) i prowadzące do niego linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV oraz wojskowe stacje radiolokacyjne obsługujące lotnisko wojskowe, a także stacje bazowe telefonii komórkowej. Ponadto źródłem pól elektromagnetycznych są linie i urządzenia elektroenergetyczne.

6.2 Prawdopodobne zmiany w środowisku w przyjętym horyzoncie czasowym

Analizowana Strategia obowiązuje w długim okresie czasu – odnosi się do okresu 2011-2018. W poniższej Prognozie uwzględniono zatem ten horyzont czasu i odniesiono się do prawdopodobnych zmian w środowisku.

W Polsce od wielu lat systematycznie czyni się różnicowane działania na rzecz poprawy jakości środowiska i jego ochrony. Mimo wielu trudności związanych z aspektami prawnymi czy posiadanymi środkami finansowymi, zarówno jednostki samorządu terytorialnego, jak i przedsiębiorcy, zobowiązani są do wprowadzania rozwiązań proekologicznych i wyższych standardów środowiskowych.

Odnosząc się do celów dokumentów strategicznych, o których mowa jest w rozdz. 4.1, wśród tych najważniejszych należy wymienić:

- działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju
- przystosowanie do zmian klimatu
- ochronę różnorodności biologicznej

Z tego też powodu planowane kierunki działań w najbliższych latach, uwzględniając przyjęte założenia Polityki Ekologicznej Państwa to:

- ograniczenie zużycia wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi
- ochrona wód przed zanieczyszczeniami
- wdrożenie rozwiązań systemowych w gospodarce odpadami
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleby
- niezbędne zmiany, związane z wdrażaniem pakietu klimatyczno-energetycznego
- rozszerzenie obszarów cennych przyrodniczo, w tym sieci obszarów Natura 2000

6.3 Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie

Istniejące problemy ochrony środowiska były również elementem uwzględnionym podczas analizy stanu środowiska miasta.

W ramach przeprowadzonej analizy SWOT stwierdzono m.in.:

Mocne strony / Szanse:

- dobra sytuacja pod względem terenów uzbrojonych pod budownictwo mieszkaniowe
- systematyczna poprawa zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną budynków mieszkalnych
- wysoki wskaźnik objęcia terenu miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (przygotowywanie terenów pod budownictwo mieszkaniowe) – ok. 65% (natomiast ok. 85% powierzchni, na której samorząd ma władztwo planistyczne – wyłączając tereny zamknięte)
- rozwój polityki mieszkaniowej (opracowano wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, zawierający podstawowe założenia dot. sposobu i zasad zarządzania lokalami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy, uwzględnianie terenów pod budownictwo mieszkaniowe w mpzp)
- systematyczne uzbrajanie w infrastrukturę techniczną niezabudowanych jeszcze terenów miasta
- dogodne położenie komunikacyjne i geograficzne Pruszcza Gdańskiego
- dobre uzbrojenie terenów pod inwestycje
- systematycznie rozwijana infrastruktura drogowa (zwłaszcza budowana Obwodnica Pruszcza Gdańskiego wraz z nowym wiaduktem) i techniczna
- lokowanie w Pruszczu Gdańskim przemysłu nieciężkiego, nieuciążliwego dla mieszkańców i środowiska
- fundusze unijne na inwestycje komunalne, rozwój przedsiębiorczości, realizację programów na rzecz przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu społecznemu
- realizacja Szlaku Bursztynowego łączącego Gdańsk z Pruszczem Gdańskim poprzez trasy rowerowe wzdłuż Kanalu i rzeki Raduni

- partnerstwo ponadsektorowe instytucji publicznych i lokalnych oraz organizacji pozarządowych
- bogata oferta zajęć pozalekcyjnych, które stanowią formę aktywizacji dzieci i młodzieży (prewencja, absorbowanie czasu, zapobieganie patologiom)
- systematycznie modernizowana i poszerzana baza sportowo-rekreacyjna (szeroko dostępna)
- na bieżąco i systematycznie rozbudowywana infrastruktura techniczna i planowe działania inwestycyjne będące odpowiedzią na szybki rozwój miasta (m.in. poszerzanie awaryjnych źródeł zasilania w wodę, projektowane, dodatkowe przepompownie ścieków sanitarnych, tworzenie zbiorników retencyjnych, drugostronne zasilenie miasta w energię elektryczną itp.),
- bardzo wysoki stopień zwodociągowania i skanalizowania miasta (sięgający blisko 100%)
- wysoki stopień gazyfikacji i elektryfikacji miasta
- niska awaryjność sieci wodociągowej
- pełne pokrycie zapotrzebowania w wodę dla mieszkańców Pruszcza Gdańskiego
- znaczna liczba dodatkowych źródeł zaopatrzenia w wodę o charakterze awaryjnym
- mała ilość zażaleń na jakość wody
- generalnie dobry stan kolektorów i pomp ściekowych
- zautomatyzowany, nowoczesny system monitorowania przepływu i przepompowywania ścieków
- stosowanie nowoczesnych systemów grzewczych c.o. w oparciu o gaz (kotły opalane węglem lub koksem stanowią nieliczny procent w indywidualnym zastosowaniu)
- sukcesywna modernizacja kotłowni ciepłych oraz sieci przesyłowych ukierunkowana na ochronę powietrza (ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza) oraz zmniejszenie kosztów pozyskiwania energii cieplnej; gwarantowana wysoka sprawność wytwarzania ciepła, która dochodzi do 93%
- zorganizowany system gromadzenia i wywozu odpadów
- wprowadzenie w szerokim zakresie selektywnej zbiórki odpadów
- teren miasta znajdujący się w zasięgu zintegrowanych, ponadlokalnych systemów odprowadzania i unieszkodliwiania ścieków (gdański system kanalizacyjny), a także w zasięgu ponadlokalnego systemu zaopatrzenia w wodę (gdański system wodociągowy)
- bliskie sąsiedztwo magistrali gazowej oraz SR I° „Juszkowo”, zapewniające dogodne warunki do rozwoju gazyfikacji miasta
- możliwość wykorzystania rezerw ciepłych w czynnych kotłowniach na cele grzewcze sąsiednich obiektów
- duże zasoby wód podziemnych występujące na obszarze miasta
- rozwijające się budownictwo jednorodzinne, które to w przeważającej mierze korzysta z gazu ziemnego do ogrzewania pomieszczeń
- nieistniejące w mieście wyraźne rejony niewskazane pod zabudowę ze względu na uwarunkowania inżynierskie
- wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców
- następująca wraz z budową dróg rozbudowa i/lub remont systemów wodno-kanalizacyjnych
- utrzymane tereny zieleni parkowej w obszarze „Centrum”

Słabe strony / Zagrożenia:

- występujące na terenie miasta stare, zdekapitalizowane zasoby komunalne
- słabe wyposażenie mieszkań komunalnych w centralne ogrzewanie i ciepłą wodę użytkową
- odczuwany deficyt terenów zielonych na wybranych osiedlach mieszkalnych oraz deficyt miejsc parkingowych, zwłaszcza w centrum miasta i na osiedlach (niski wskaźnik parkingowy w osiedlach mieszkaniowych)
- konieczność dokonywania badań gruntowych (część Pruszcza Gdańskiego to tereny Żuław)
- tereny Lotniska Wojskowego będące własnością Skarbu Państwa (brak realnego wpływu Gminy Miejskiej Pruszcz Gdański na ich przyszłość i zagospodarowanie)
- nadmierne obciążenie ruchu drogowego, przeciążone główne skrzyżowanie w centrum miasta („pruszczańskie korki”)
- potrzeba poprawienia parametrów technicznych i rozbudowy przekroju poprzecznego określonych dróg o ścieżki rowerowe oraz wymagający uporządkowania układ ścieżek w połączeniach pomiędzy dzielnicami i w połączeniach gminnych
- istniejące rury wykonane z azbestocementu w miejskiej sieci wodociągowej
- wymagające remontu (doszczelnienia) rury z żeliwa w miejskiej sieci wodociągowej
- brak rozbudowanej sieci wodociągowej w obrębie ewidencyjnym 3 ul. Podmiejskiej zapewniającej dostawę wody dla postępującej rozbudowy budynków jednorodzinnych
- brak możliwości odbioru wód deszczowych z nowoprojektowanych terenów przez zlewnię Kanału Raduni (potrzeba odpowiedniej wielkości zbiorników retencyjnych)
- wymagające rozbudowy zlewnie (w tym budowa urządzeń do oczyszczania wód deszczowych)
- wymagająca budowy i rozbudowy sieć kanalizacji deszczowej w zachodniej części miasta (tzw. Górny Taras)
- brak opomiarowania ścieków na poszczególnych przepompowniach (opomiarowana jest przepompownia główna – PS-1)
- szybki rozwój przestrzenny miasta, wymuszający konieczność planowej rozbudowy lub modernizacji infrastruktury technicznej (wzrost zapotrzebowania na energię elektryczną, gazową itp.)
- wymagające uporządkowania zrzuty wód opadowych z terenów będących w administracji starostwa powiatu
- nowoczesne systemy grzewcze c.o. w oparciu o gaz, powodujące znaczne zapotrzebowanie mieszkańców na tego typu energię
- granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych (tereny kolei oraz lotniska wojskowego)
- z uwagi na stosunkowo wysoką cenę gazu, zwłaszcza w relacji do ceny węgla, wykorzystywanie w budynkach jednorodzinnych kotłów węglowych
- nielegalne składowiska odpadów komunalnych
- zjawisko spalania odpadów w piecach grzewczych, szczególnie w okresie zimowym
- zły stan techniczny niektórych obiektów zabytkowych, wymagających prac remontowych, renowacyjnych, rewitalizacyjnych, czy konserwatorskich (w szczególności dom przy ul. Krótkiej 6, Kanał Raduni, Zespół Cukrowni w Pruszczu Gdańskim)
- odczuwany przez mieszkańców deficyt terenów zielonych na terenach zabudowy mieszkaniowej (jednorodzinnej, wielorodzinnej), parków

6.4 Ocena środowiska z użyciem przyjętych celów

Uwzględniając przyjęte cele oraz przeprowadzoną analizę w Strategii, środowisko miasta jest oceniane jako niezbyt cenne choć względnie czyste a przede wszystkim ważne w dalszym rozwoju miasta. Zarysowano również potencjalną i już widoczną linię przyszłego konfliktu między rozwojem miasta a sąsiadującymi z nim cennymi obszarami przyrodniczymi. Perspektywa tego potencjalnego konfliktu daje jednak szansę na wczesną jego analizę i znalezienie rozwiązań zgodnych z przyjętą misją rozwoju miasta. Widać również wyraźną rywalizację między potrzebami mieszkańców dotyczącymi sposobu zagospodarowania terenów – tereny pod parkingi czy tereny zielone? To również wyraźny sygnał (niejedyny w przeprowadzonej analizie) dotyczący wzrostu świadomości i potrzeb w zakresie ekologii. Tym bardziej wydaje się konieczne zwiększenie działań w zakresie edukacji ekologicznej na różnych poziomach i formach adresowanych dla wszystkich grup społecznych i wiekowych mieszkańców miasta.

Wyraźnie widać nastawienie miasta na działania związane z dalszym rozwojem i inwestycjami, połączone z uporządkowaniem gospodarki przestrzennej i infrastruktury technicznej. W przyszłości może to doprowadzić do trudnych wyborów oraz do szczegółowych analiz oddziaływania na środowisko, w tym obszary Natura 2000 przez każdą planowaną inwestycją⁷.

⁷ Zgodnie z Art. 59. UOOS

1. Przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaga realizacja następujących planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko:

- 1) planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony na podstawie art. 63 ust. 1.

2. Realizacja planowanego przedsięwzięcia innego niż określone w ust. 1 wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000, jeżeli:

- 1) przedsięwzięcie to może znacząco oddziaływać na obszar Natura 2000, a nie jest bezpośrednio związane z ochroną tego obszaru lub nie wynika z tej ochrony;
- 2) obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000 został stwierdzony na podstawie art. 96 ust. 1.

7. Skutki oddziaływania planowanych przedsięwzięć w ramach analizowanego dokumentu

7.1 Opis przedsięwzięć z ich wzajemnymi powiązaniami

Chcąc zachować i podnieść wartość istniejącego układu przyrodniczego, który występuje na terenie miasta, konieczne jest podjęcie szeregu działań, by pogodzić cele społeczne i konserwatorskie z potrzebami gospodarczymi. W Strategii wymieniono szereg zadań szczegółowych (przedsięwzięć), które mają umożliwić osiągnięcie założonych celów.

I. Komunikacja i drogi

- Utrzymywanie w wysokim standardzie dróg lokalnych.
- Rozwijanie systemu wewnętrznej komunikacji w mieście, nawiązującego do przyjętego sposobu powiązań zewnętrznych i uwarunkowań określonych w „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pruszcz Gdański”.
- Zwiększenie ilości miejsc parkingowych, zwłaszcza w centrum miasta oraz na osiedlach mieszkaniowych.
- Budowa tunelu pod torami w Radunicy.
- Podjęcie inicjatywy dotyczącej budowy drogi z Osiedla Wschód w stronę Ciepłewa.
- Utworzenie węzła integracyjnego Park'n'Ride w obszarze stacji kolejowej.
- Rozbudowa układu ścieżek rowerowych w połączeniach gminnych i pomiędzy dzielnicami miasta, pozwalających na łatwy dojazd do centrów usługowych, szkół oraz atrakcji turystycznych.
- Utworzenie wewnętrznego systemu transportu autobusowego z powiązaniem do linii kolejowej i autobusowych linii przelotowych.
- Stworzenie zintegrowanego z sąsiednimi gminami systemu transportu zbiorowego.
- Podejmowanie inicjatyw promujących korzystanie z transportu zbiorowego.
- Uruchomienie kolejowego transportu pasażerskiego na trasie od Pruszcza Gdańskiego w kierunku Kartuz.
- Podjęcie starań o zwiększenie liczby dziennych połączeń SKM z aglomeracją Trójmiejską.
- Wspomaganie i współdziałanie z powiatem i Urzędem Marszałkowskim w sprawie modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich.
- Ulokowanie stacji PKP przy ul. Zastawnej na linii kolejowej do Kartuz.
- Podjęcie działań w zakresie włączenia ul. Strzeleckiego w drogę krajową nr 91.

II. Mieszkalnictwo

- Systematyczne zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Pruszcza Gdańskiego, w szczególności mieszkańców mniej zamożnych.
- Projektowanie terenów lokalizacji zabudowy mieszkaniowej na terenach miasta jeszcze niezainwestowanych i nie objętych opieką konserwatorską.
- Sukcesywne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, wskazanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- Poprawa stanu technicznego zdekapitalizowanych budynków należących do miejskich zasobów mieszkaniowych.
- Prowadzenie stałej promocji atrakcyjności osiedleńczej miasta.

III. Przedsiębiorczość

- Przyjęcie dla stref rozwoju przedsiębiorczości preferowanej działalności wraz z określeniem realnych instrumentów przeprowadzania selektywnego doboru inwestorów.
- Tworzenie warunków do inwestowania i kreowania nowych miejsc pracy poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej oraz doskonalenie systemu zachęt dla inwestorów.
- Wspieranie innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw.
- Systematyczne monitorowanie sytuacji na lokalnym rynku pracy.
- Opracowanie oferty możliwości inwestycyjnych w zakresie produkcji i usług oraz stała promocja inwestycyjna miasta ukierunkowana na pozyskiwanie inwestorów określonych technologii.

IV. Tożsamość miasta

- Rozwijanie usług centrowych w obszarze strefy centralnej miasta.
- Wspomaganie przez samorząd miasta i organizacje pozarządowe funkcjonowania w centrum miasta miejsc rozwoju życia towarzysko-kulturalnego.
- Utworzenie miejskiej placówki o charakterze muzealno-dokumentacyjnym w Pruszczu Gdańskim.
- Tworzenie w oparciu o rejony występowania reliktywów archeologicznych ścieżek dydaktyczno-edukacyjnych o tematyce historycznej.
- Ochrona, remonty i konserwacja zabytków dziedzictwa kulturowego wpisanych do Rejestru Zabytków lub usytuowanych w Strefach Ochrony Konserwatorskiej.
- Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przestrzeni miejskiej.
- Opracowywanie z udziałem mieszkańców i sukcesywne wdrażanie koncepcji kompleksowej estetyzacji poszczególnych rejonów miasta oraz rozwoju terenów zielonych.
- Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców i organizacji pozarządowych w realizacji zadań miasta.

V. Pomoc i integracja społeczna

- Rozbudowa sprawnego systemu zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.
- Rozwijanie form wsparcia i sieci placówek instytucjonalnych skierowanych do grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Rozbudowa zintegrowanego systemu profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień.
- Prowadzenie systematycznego monitoringu problemów społecznych i rozwijanie partnerskiej współpracy z organizacjami pozarządowymi.
- Realizowanie inicjatyw w obszarze ekonomii społecznej i wdrażanie elementów ekonomii społecznej w jednostkach realizujących wsparcie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- Monitoring i doświetlenie miejsc szczególnego zagrożenia.
- Zmniejszenie zagrożenia przed przestępcami poprzez rozwijanie współpracy mieszkańców miasta z policją i strażą miejską.
- Uruchomienie dodatkowych połączeń drogowych łączących wschodnią i zachodnią część miasta.
- Poprawa jakości świadczonych usług medycznych.
- Rozwój programów profilaktyki zdrowotnej.

VI. Edukacja

- Systematyczne udoskonalanie jakości bazy szkolnej i zagospodarowanie terenów wokół szkół.
- Rozwijanie form instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat trzech oraz zapewnianie wszystkim dzieciom w wieku przedszkolnym miejsc w przedszkolach.
- Podniesienie standardu wyposażenia szkół i placówek oświatowych.
- Dostosowywanie modelu organizacyjnego oświaty do zmian demograficznych i ekonomicznych.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych.
- Podniesienie atrakcyjności i dostępności kształcenia ustawicznego i zawodowego.
- Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych.
- Opracowanie i wdrożenie systemu efektywnego zapewnienia bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli, mającego na celu ograniczenie zjawisk patologii społecznej na terenie szkół i w ich okolicach.

VII. Kultura, sport i rekreacja

- Udoskonalanie oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej miasta poprzez poddawanie jej okresowej ocenie i modyfikacji.
- Systematyczna rozbudowa i modernizacja bazy kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej.
- Modernizacja i usprawnienie dostępności komunikacji do atrakcji turystycznych.
- Zwiększanie potencjału instytucji i organizacji zajmujących się działalnością kulturalną, sportową, rekreacyjną.
- Promocja lokalnych inicjatyw: kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.
- Rozwijanie współpracy zagranicznej poprzez poszerzanie sieci miast partnerskich i udział w międzynarodowych organizacjach i stowarzyszeniach z obszaru kultury, sportu i rekreacji.
- Objęcie bezpłatnym Internetem terenów zielonych (rekreacyjnych) miasta.

VIII. Infrastruktura techniczna

- Budowa nowych zbiorników retencyjnych.
- Sukcesywna rozbudowa sieci kanalizacyjno-wodociągowych adekwatna do tempa rozwoju przestrzennego miasta.
- Utrzymanie i poprawa stanu technicznego urządzeń i sieci istniejących.
- Zaspokajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie zaopatrzenia w energię gazową, elektryczną i ciepłą poprzez modernizację i rozbudowę sieci energetycznej i gazowej.
- Podjęcie inicjatywy dotyczącej alternatywnych rozwiązań odprowadzania ścieków do Oczyszczalni Wschód lub budowa własnej oczyszczalni ścieków.

7.2 Uzasadnienie realizacji przedsięwzięć z punktu widzenia społeczno-gospodarczego

W wyniku realizacji Strategii oczekuje się, że w długofalowym okresie nastąpi dynamiczny rozwój wszystkich funkcji miasta, w tym również zachowanie i poprawa stanu istniejącego środowiska naturalnego oraz warunków życia mieszkańców miasta. W zakresie tym nastąpiło nawarstwienie zjawisk i procesów niekorzystnych środowiskowo, społecznie i gospodarczo, których powstrzymanie jest możliwe tylko poprzez odpowiedzialne działania podejmowane na każdym poziomie.

Zakładane efekty Strategii to m.in.:

- ochrona i racjonalne użytkowanie zasobów
- poprawa jakości środowiska

7.3 Opis rozwiązań alternatywnych

W ramach Strategii zaproponowano również szereg działań i przedsięwzięć, które mają pomóc osiągnąć założone cele. Jednak w zaproponowanych przedsięwzięciach nie wskazano rozwiązań alternatywnych lub odniesień do czasu, w którym będą analizowane warianty inwestycyjne, w tych przypadkach, których nie można na tym etapie przeanalizować.

Przyjęto, że realizacja założeń Strategii wpłynie w sposób zdecydowany na poprawę stanu środowiska, w szczególności w zakresie:

- ograniczenia stopnia eutrofizacji oraz zanieczyszczenia wód powierzchniowych i podziemnych,
- wprowadzenia systemu gospodarki odpadami oraz ograniczenia degradacji gleb,
- zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza i hałasu,
- poprawy walorów krajobrazowych.

Można zatem wskazać, że wariantem optymalnym, najkorzystniejszym dla środowiska przyrodniczego i kulturowego oraz ludzi jest opcja, polegająca na przyjęciu i wdrożeniu Strategii, choć można by oczekiwać, np. zapisów deklarujących stwarzanie warunków do rozwoju odnawialnych źródeł energii czy zmian postaw społecznych mieszkańców miasta i aktywnego działania na rzecz ochrony środowiska, w którym żyją.

Zaplanowane działania nie będą powodować ryzyka wystąpienia poważnej awarii w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska ani oddziaływania transgranicznego. Podjęcie działań w celu zapobiegania, ograniczania bądź kompensacji przyrodniczej negatywnych oddziaływań nie jest konieczne, wobec przewidywanego braku ich wystąpienia.

W niniejszej Prognozie odniesiono się do analizy wariantów, a następnie przeprowadzono ocenę wariantu najbardziej korzystnego dla środowiska.

7.4 Przyjęte środki w celu uniknięcia, zmniejszenia lub zrównoważenia szkodliwego oddziaływania

Co do zasady, autorzy Strategii uznali, że jej działania i przedsięwzięcia są m.in. na rzecz poprawy stanu środowiska i nie wskazali dodatkowych środków w celu uniknięcia, zmniejszenia lub zrównoważenia potencjalnie szkodliwego oddziaływania na środowisko.

Wskazane zostały ogólne zasady związane z zakazem realizowania przedsięwzięć negatywnie oddziaływujących na środowisko oraz uzgadniania poszczególnych przedsięwzięć z właściwymi organami w zakresie ochrony środowiska, zdrowia i zabytków.

7.5 Przewidywane oddziaływania na środowisko

Precyzyjne określenie, analiza i skwantyfikowana ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko oraz zabytki, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, stałych i chwilowych, skumulowanych i wtórnych, krótko-, średnio- i długoterminowych, przy założonym stopniu ogólności zamierzeń w Strategii nie jest możliwe. Można zakładać, że w przypadku większości inwestycji punktowych, wpływ na środowisko, zabytki, dobra kultury i inne dobra materialne będzie analizowany w normalnym trybie uzgadniania inwestycji. W przypadku inwestycji liniowych, w szczególności dróg, należy zwrócić szczególną uwagę na ewentualne oddziaływanie na nieznane wcześniej stanowiska archeologiczne, które wymagają oceny i badania jeszcze przed rozpoczęciem inwestycji. Również z tego typu inwestycjami związana jest niejednoznaczna ocena ryzyka zdrowotnego, gdzie oprócz bezpośrednich skutków wypadków drogowych, należy również uwzględnić długotrwałe emisje związków organicznych, w tym wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych, pyłu (a także sadzy) ze śladami metali ciężkich oraz najgroźniejszych w tej grupie prekursorów ozonu oraz podwyższony poziom hałasu.

W związku z powyższym, w ramach przeprowadzonej analizy, dokonano oceny działań zapisanych w Strategii w odniesieniu do istotnych elementów środowiska i jego ochrony.

Zgodnie z załączoną matrycą, obejmującą 2 204 pól i prezentującą wyniki analizy, można wskazać kilka wniosków:

- efekty pozytywne (537 pól), m.in.:
 1. ochrona ekosystemów wodnych
 2. racjonalne zużycie wód, materiałów i energii
 3. edukacja i współpraca z organizacjami pozarządowymi
- efekty neutralne (933 pól), m.in.:
 1. promocja i udoskonalanie lokalnych inicjatyw i oferty miasta
 2. wyrównanie szans edukacyjnych i dostosowywanie modelu organizacyjnego oświaty do zmian demograficznych i ekonomicznych
- efekty negatywne (734 pól), m.in.:
 1. projektowanie inwestycji, w tym zabudowy mieszkaniowej na terenach miasta jeszcze niezainwestowanych i nie objętych opieką konserwatorską
 2. budowa i rozbudowa infrastruktury komunikacyjnej, w tym dróg i parkingów
 3. budowa i rozwój infrastruktury

Dla większości przedsięwzięć przewidywanych do realizacji w Strategii bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie ograniczone do najbliższego sąsiedztwa. Można zatem wskazać istotne zagrożenia dla środowiska:

- praktycznie nieodwracalne przekształcenia terenów w przypadku realizacji nowych inwestycji infrastrukturalnych czy komunikacyjnych;
- pogorszenie wskaźników zanieczyszczenia powietrza w określonych częściach miasta (w przypadku nowych źródeł emisji zanieczyszczeń – źródła punktowe, liniowe czy zanieczyszczenia komunikacyjne);
- podwyższenie poziomu hałasu;
- wzrost ilości odpadów (nowe obiekty i przedsięwzięcia);
- wzrost ilości ścieków nieoczyszczonych (drogi, nowe tereny zurbanizowane).

Oddziaływania pośrednie to przede wszystkim:

- wzrost intensywności gospodarowania i zmiany zagospodarowania terenu w rejonie nowych inwestycji;

- wzrost intensywności ruchu i związanych z tym emisji zanieczyszczeń na terenach rewitalizowanych.

Reasumując, przyjęte założenia w Strategii oraz planowane działania mogą spowodować poprawę istniejącego stanu środowiska i warunków życia mieszkańców miasta. Negatywne efekty, które wiążą się najczęściej z działaniami inwestycyjnymi i które nie są całkowicie do uniknięcia, powinny w każdym przypadku być analizowane i minimalizowane.

7.5.1 Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na lokalizację działań na terenie powiatu gdańskiego, realizacja celów i działań Strategii będzie miała tylko lokalny wpływ na przyległe obszary i nie będzie miała oddziaływania transgranicznego.

7.6 Ocena przedsięwzięć i ich alternatyw z użyciem przyjętych celów

W ramach Strategii przewidywane cele i działania powiązane są ze sobą i mogą mieć potencjalne oddziaływanie na obszary oceniane, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym Dyrektywą w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko czy Dyrektywą w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory.

Strategia zakłada osiągnięcie określonych celów w wyniku podjęcia skutecznych działań. Wszystkie one będą miały pośredni i bezpośredni wpływ na życie mieszkańców oraz stan środowiska. Część z nich jest niezbędna do zapewnienia zrównoważonego rozwoju całego miasta. Niektóre, mogą mieć negatywny wpływ na środowisko i należy rozważyć ich alternatywy. Należy jednak zaznaczyć, że pozostawienie wariantu „0” czyli stanu obecnego nie zawsze jest najbardziej korzystne dla ochrony środowiska.

W przypadku poszukiwania alternatyw, warto uwzględnić faktyczne uwarunkowania lokalizacji niektórych inwestycji w już przekształconym środowisku. Wiąże się z tym często dość ograniczona swoboda w przestrzennym kształtowaniu infrastruktury.

W ramach dokonanej oceny, wykonano analizę wariantów, a następnie przeprowadzono ocenę wariantu najbardziej korzystnego dla środowiska w odniesieniu do:

- oddziaływania na środowisko
- wpływu na standardy jakościowe
- ochronę zasobów.

Tabela 2 Synteza wariantowej oceny oddziaływania na środowisko

WARIANTOWA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO		Wariant „0” (status quo)	Wariant I (zaproponowany w Strategii)	Wariant II (korzystny dla środowiska)
prognozowany wpływ na komponenty i cechy środowiska przysrodniczego	świat zwierząt	-	-/+	+
	świat roślin	-	-/+	+
	powierzchnia ziemi, z uwzględnieniem ruchów masowych ziemi	-	-/+	+
	wody powierzchniowe i podziemne	-	+	+
	powietrze i klimat	-	-/+	+
	walory krajobrazowe	-	+	+
wpływ na zdrowie i życie ludzi		-	+	+
wpływ na dobra materialne		-	+	+
wpływ na zabytki i krajobraz kulturowy, objęte istniejącą dokumentacją, w szczególności rejestrem lub ewidencją zabytków		-	+	+
WZAJEMNE ODDZIAŁYWANIE POMIĘDZY WYBRANYMI ELEMENTAMI		-	-/+	+

Źródło: opracowanie własne

gdzie:

Wariant „0” – wariant zakładający pozostawienie obecnego stanu i zaniechanie realizacji celów i działań opisanych w Strategii

Wariant I – wariant odnosi się do zaproponowanych celów i działań opisanych w Strategii

Wariant II – wariant korzystny dla środowiska, obejmujący wprowadzenie niezbędnych korekt do zaproponowanych w Strategii celów i działań

o – potencjalne efekty obojętne

- – potencjalne efekty negatywne

+ – potencjalne efekty pozytywne

-/+ – potencjalne efekty negatywne / pozytywne – zmiana w stosunku do wariantu „0”

8. Rekomendacje do zastosowania w procesie przyjmowania dokumentu

8.1 Wymagania prawne i zobowiązania dobrowolne

Organ opracowujący Strategię jest zobowiązany przepisami prawa do stosowania zapisów zapewniających zachowanie zrównoważonego rozwoju. Wymogi takie między innymi wynikają z Konstytucji RP, Polityki Ekologicznej Państwa, wielu aktów prawnych i dokumentów strategicznych, ustalających cele i zasady ochrony środowiska. Zobowiązania te wynikają również z podpisanych konwencji i traktatów międzynarodowych, w tym z Traktatu Akcesyjnego z Unią Europejską.

Organ może również przyjąć zobowiązania dobrowolne, w których może zwiększyć swoje obowiązki, skrócić czas wdrażania określonych standardów bądź wprowadzić nowe, dodatkowe wymogi związane z ochroną środowiska.

W analizowanym dokumencie wyznaczone cele i działania, co do zasady, zgodne są z wymaganiami prawa. Strategia zakłada zapewnienie pełnej zgodności z celami opracowywanych strategii i programów na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym. Organ opracowujący projekt odnosi się do przestrzegania zasady zrównoważonego rozwoju czy unikania antropopresji i wszelkich zagrożeń dla środowiska naturalnego.

Organ nie odnosi się i nie przyjmuje dodatkowych zobowiązań w zakresie zidentyfikowanych celów i potrzeb środowiskowych.

8.2 Potencjalne konflikty między aspektami środowiskowymi a innymi

W kontekście przeprowadzonej analizy, największe potencjalne konflikty stwierdzono w sferze planowania przestrzennego i planowanych inwestycji.

Stwierdzono 27 oddziaływania, które mogą potencjalnie negatywnie oddziaływać na środowisko i jego zasoby, co stanowi 1,22 % wszystkich pól oddziaływań. Dotyczą one m.in.:

- budowy i rozbudowy infrastruktury, w tym komunikacyjnej,
- projektowania inwestycji, w tym mieszkaniowych na terenach miasta jeszcze niezainwestowanych i nie objętych opieką konserwatorską

8.3 Zalecenia w procesie przyjmowania dokumentu

W ramach przeprowadzonej analizy zaproponowano podjęcie niezbędnych korekt zaproponowanych celów i działań w celu osiągnięcia wariantu najbardziej korzystnego dla środowiska. Zostały one ujęte w poniższej tabeli.

Tabela 3 Zestawienie celów/potrzeb ochrony środowiska w procesie przyjmowania Strategii

Zasoby środowiskowe	Cele/potrzeby ochrony środowiska
woda	zapewnienie dobrego stanu wód powierzchniowych, gruntowych i podziemnych do 2015 roku
	ograniczenie ilości substancji wprowadzanych do wód
	ograniczenie zużycia wód
powierzchnia ziemi	racjonalne wykorzystanie obecnych zasobów w granicach istniejącej zabudowy na cele mieszkalne i komunikacyjne
	ograniczenie przekształceń terenów zajętych na cele inwestycyjne, mieszkaniowe i komunikacyjne
	zmniejszenie produkcji odpadów
	ograniczenie odpadów kierowanych na składowiska
powietrze / klimat	ograniczenie ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłów wprowadzonych do atmosfery
	redukcja gazów cieplarnianych
	wzrost udziału energii odnawialnej w wykorzystaniu energii
	promocja alternatywnych środków transportu, w tym budowa niezbędnej infrastruktury dla ruchu rowerowego
fauna, flora, różnorodność biologiczna	zapewnienie różnorodności gatunków poprzez zachowanie naturalnych przestrzeni życiowych
	ochrona dziko żyjących zwierząt i roślin
	zachowanie lub odtworzenie wystarczającej różnorodności i wystarczającej powierzchni przestrzeni życiowej wszystkich dziko żyjących gatunków
krajobraz / dziedzictwo kulturowe	zachowanie niepodzielonych, niezurbanizowanych obszarów
	zachowanie i tworzenie nowych korytarzy ekologicznych łączących różne środowiska
	ochrona istniejących zabytków oraz obiektów dziedzictwa kulturowego
ludność, ochrona zdrowia	redukcja emisji pyłu zawieszonego
	wprowadzenie stref ograniczonego ruchu w wyznaczonych miejscach
	rozwój potencjałów dla turystyki zdrowotnej
	promocja zdrowego stylu życia i działania z zakresu edukacji ekologicznej

Źródło: opracowanie własne

8.3.1 Propozycje rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu lub kompensacji negatywnych oddziaływań na środowisko

Kierunkiem docelowym Strategii powinno być dążenie do zrównoważonego i spójnego rozwoju miasta, ukierunkowanego na ochronę unikalnych wartości przyrodniczych i kulturowych, które mogą zwiększyć jego potencjał rozwojowy. Dotyczy to m.in.:

1. gospodarki przestrzennej
2. rozwoju turystyki
3. modernizacji infrastruktury komunikacyjnej
4. rozwoju świadomości i wiedzy ekologicznej wśród mieszkańców

Jednym z głównych celów oceny oddziaływania na środowisko planów/programów jest wskazanie możliwości zapobiegania, rekompensowania lub minimalizacji niekorzystnych skutków środowiskowych realizacji zapisów tych dokumentów. W przypadku prognozy dla dokumentu o charakterze strategicznym, ważne jest wskazanie pewnych zasad postępowania w odniesieniu do realizacji poszczególnych celów. Również ocena wykonana na tym etapie, kiedy powstaje Strategia, umożliwia wskazanie skutków, które bezwzględnie należy wyeliminować lub też takich, na które można zareagować właśnie na tak wczesnym etapie, zanim nastąpi decyzja wskazująca konkretne umiejscowienie danego przedsięwzięcia, lub konkretne rozwiązanie technologiczne.

Na poziomie Strategii można wskazać następujące opcje działania w celu unikania, zmniejszania i kompensacji znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko:

1. rezygnacja z zaplanowanych obszarów przedsięwzięć;
2. wprowadzenie dodatkowych obszarów przedsięwzięć;
3. zmiana priorytetów poszczególnych celów i działań.

W ramach ograniczania negatywnych oddziaływań planowanych działań, powinny być stosowane określone zasady zarówno na etapie budowy, jak i eksploatacji poszczególnych inwestycji. Ze względu na skalę możliwych do zaistnienia konfliktów społecznych, istotną uwagę należy poświęcić kwestiom ochrony środowiska przyrodniczego i warunków życia ludzi.

Do tego typu działań ograniczających należą:

- przemyślane i uwzględniające potrzeby środowiskowe planowanie przestrzenne, ze szczególnym uwzględnieniem ograniczenia negatywnego wpływu na istniejące stosunki wodne (również na terenach przyległych) oraz zachowaniem sieci hydrograficznej;
- ograniczenie zajęcia terenu;
- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- dostosowanie terminów prac do okresu wegetacji i rozrodu poszczególnych gatunków oraz z uwzględnieniem przepisów dotyczących ochrony gatunkowej roślin, zwierząt i grzybów, tj.: Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących roślin objętych ochroną z dnia 9 lipca 2004r. (Dz.U. Nr 168, poz. 1764), Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną z dnia 28 września 2004r. (Dz.U. Nr 220, poz. 2237), Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie gatunków dziko występujących grzybów objętych ochroną z dnia 9 lipca 2004r. (Dz.U. Nr 168, poz. 1765) oraz ustawy o ochronie zwierząt z dnia 21 sierpnia 1997r. (t.j. z 2003r. Dz.U. Nr 106, poz. 1002);
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- maksymalne odsuwanie planowanej zabudowy od istniejących cieków;
- biologiczną odbudowę cieków.

W przypadku niebezpieczeństwa zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie działań kompensacyjnych. Do najczęściej stosowanych rozwiązań należeć będą:

- odtwarzanie zniszczonych siedlisk w innych miejscach;
- wzmacnianie populacji;
- tworzenie alternatywnych korytarzy i połączeń ekologicznych.

W ramach oceny na poziomie poszczególnych celów i działań, zidentyfikowano przede wszystkim działania związane z budową i rozwojem infrastruktury technicznej, w tym drogowej, jako obszary, które mogą powodować możliwe znaczące oddziaływania obciążające środowisko.

Wyraźnie zatem widać, że istotną rolę w realizacji celów Strategii będzie miało wzmocnienie roli planowania przestrzennego oraz jego integracja z ochroną środowiska.

Uwzględniając jednak społeczno-gospodarcze cele rozwoju miasta, nie zaleca się rezygnacji z tego rodzaju działań inwestycyjnych, a wprowadzenie pewnych korekt i minimalizowania ich oddziaływań podczas późniejszych etapów, związanych z realizacją i wdrażaniem konkretnych przedsięwzięć, zgodnie z obowiązującymi przepisami w tym zakresie. Ważne jest zatem, by w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju miasta, przewidzieć w Strategii i planowanych działaniach alternatywy na rzecz ochrony środowiska, tym samym ochrony warunków życia i zdrowia ludzi.

Istotne jest również, by prowadzić szeroko zaplanowane działania, związane ze wsparciem przedsięwzięć infrastrukturalnych, m.in. stworzenie i wspieranie zdrowego stylu życia czy prowadzenie edukacji ekologicznej na różnych poziomach. Dzięki temu będzie można stworzyć szansę, by z odpowiednim wyprzedzeniem potraktować zagadnienia przyjaznego dla środowiska rozwoju miasta. Tego typu działania są również bardzo istotne i zalecane na poziomie planowania przestrzennego oraz wyboru sposobów i technologii realizacji poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych.

8.4 Zalecenia dla innych dokumentów

Strategia to opracowany, przyjęty i koordynowany przez Burmistrza Miasta wieloletni program działań w sferze przestrzeni, urządzeń technicznych, społeczeństwa i gospodarki, zmierzający do stworzenia warunków do dalszego zrównoważonego rozwoju całego miasta.

Celem Strategii jest m.in. zachowanie stanu środowiska naturalnego umożliwiającego zrównoważony rozwój miasta.

W kontekście powiązań z innymi dokumentami, należy podzielić je na zewnętrzne i wewnętrzne.

1. Dokumenty zewnętrzne

1. przyjmowane są przez inne organy i instytucje
2. gmina może mieć udział w ich tworzeniu, wypowiadać się na ich temat,
3. po ich zatwierdzeniu, dokumenty wewnętrzne powinny być spójne z nimi i realizować przyjęte i określone cele i działania na poziomie lokalnym

2. Dokumenty wewnętrzne

1. przyjmowane są przez właściwe organy jednostki samorządu terytorialnego
2. mieszkańcy gminy, zainteresowana społeczność oraz inne organy biorą udział w ich tworzeniu, opiniują i konsultują proponowane zapisy
3. po ich zatwierdzeniu, mają charakter kierunkowy, czasami legislacyjny i powinny być ze sobą spójne w realizacji określonej wizji rozwoju danej jednostki

Oceniana Strategia należy do istotnych dokumentów wewnętrznych samorządu gminnego. To ona wyznacza długofalowe kierunki rozwoju tego samorządu i potrzeby jego mieszkańców. Tym samym powinna uwzględniać obowiązujące przepisy i wytyczne w odniesieniu do poszczególnych celów i działań.

Analizowana Strategia w większości swoich zapisów obejmuje odwołania i cele związane z zapewnieniem zrównoważonego rozwoju miasta. Po rozszerzeniu ich o niezbędne korekty / rekomendacje wynikające z niniejszej analizy, będzie można wskazywać Strategię jako dokument, z którym powinny być zgodne również pozostałe ważne i strategiczne dokumenty wewnętrzne gminy.

9. Monitoring

9.1 Ocena i weryfikacja wskaźników

Strategia będzie poddawana systematycznej, okresowej analizie i ocenie oraz w razie potrzeby aktualizowana w zakresie dostosowania się do zmieniających się uwarunkowań.

Monitorowanie jest procesem systematycznego zbierania, raportowania i interpretowania danych. Dostarcza informacji o postępie realizacji i efektywności wdrażania poszczególnych projektów oraz programów, jak i sposobie oraz prawidłowości wykorzystania udzielonej pomocy finansowej. Monitorowanie dotyczyć będzie przede wszystkim kontroli realizacji poszczególnych projektów oraz zmian przyjętych wskaźników.

Projekt Strategii nie zawiera przykładowych wskaźników oceny jej realizacji, które mają odpowiedzieć na pytanie o trafność zaplanowanych, wykonanych i zakończonych projektów w odniesieniu do potrzeb, ocenić efekty i korzyści z ich wdrożenia, a także ich wpływ na kwestie horyzontalne.

W związku z szeroką analizą dla poszczególnych zasobów środowiska, zdefiniowano wskaźniki, które mogą stanowić źródło monitorowania i oceny osiągnięcia poszczególnych celów Strategii. Są one komplementarne w odniesieniu do zdefiniowanych w Strategii wskaźników.

Tabela 4 Zestawienie proponowanych wskaźników monitoringu realizacji Strategii

Zasoby środowiskowe	Cele/potrzeby ochrony środowiska	Wskaźniki
woda	ograniczenie ilości substancji wprowadzanych do wód	ładunek zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu
	ograniczenie zużycia wód	zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności
powierzchnia ziemi	racjonalne wykorzystanie obecnych zasobów w granicach istniejącej zabudowy na cele mieszkalne i komunikacyjne	udział gruntów zabudowanych i zurbanizowanych, w tym: • tereny mieszk. • tereny przemysł. • inne tereny zabudow. • zurb. tereny niezabud. • tereny rekr. wypoczynk. • tereny komunikacyjne (drogi, tereny kolejowe, inne) • użytki kopalne
	ograniczenie przekształceń terenów zajętych na cele inwestycyjne, mieszkaniowe i komunikacyjne	udział gruntów rolnych i leśnych wyłączonych z produkcji rolniczej i leśnej
	zmniejszenie produkcji odpadów	ilość odpadów wytworzonych w ciągu roku
	ograniczenie odpadów kierowanych na składowiska	udział odpadów składowanych do wytworzonych
powietrze / klimat	ograniczenie ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłów wprowadzonych do atmosfery	emisja NO _x , SO ₂ i pyłów PM ₁₀

	redukcja gazów cieplarnianych	emisja CO ₂ , O ₃ ,
	wzrost udziału energii odnawialnej w wykorzystaniu energii	• udział energii odnawialnej w produkcji energii cieplnej • moc instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii
	promocja alternatywnych środków transportu, w tym budowa niezbędnej infrastruktury dla ruchu rowerowego	długość ścieżek rowerowych
fauna, flora, różnorodność biologiczna	zapewnienie różnorodności gatunków poprzez zachowanie naturalnych przestrzeni życiowych	udział w powierzchni całkowitej: • użytków rolnych, • gruntów leśnych oraz zadrz. i zakrz. • gruntów pod wodami • użytków ekologicznych • nieużytków
	ochrona dziko żyjących zwierząt i roślin	udział obszarów chronionych w powierzchni całkowitej
	zachowanie lub odtworzenie wystarczającej różnorodności i wystarczającej powierzchni przestrzeni życiowej wszystkich dziko żyjących gatunków	udział nakładów finansowych na utrzymanie terenów zielonych, lasów i obszarów chronionych
krajobraz / dziedzictwo kulturowe	zachowanie niepodzielonych, nieurbanizowanych obszarów	udział niepodzielnych nieurbanizowanych obszarów w powierzchni całkowitej
	zachowanie i tworzenie nowych korytarzy ekologicznych łączących różne środowiska	udział korytarzy ekologicznych w powierzchni całkowitej
	ochrona istniejących zabytków oraz obiektów dziedzictwa kulturowego	liczba obiektów podlegających ochronie konserwatorskiej
ludność, ochrona zdrowia	redukcja emisji pyłu zawieszonego	emisja PM _{2,5}
	wprowadzenie stref ograniczonego ruchu w wyznaczonych miejscach	• liczba wprowadzonych stref • zmniejszenie stref o przekroczonym poziomie hałasu
	rozwój potencjałów dla turystyki zdrowotnej	liczba turystów i stopień wykorzystania miejsc noclegowych
	promocja zdrowego stylu życia i działania z zakresu edukacji ekologicznej	liczba działań z zakresu promowania zdrowego stylu życia i edukacji ekologicznej

Źródło: opracowanie własne

Proponowany zakres monitoringu dotyczący wymogów środowiskowych jest związany bezpośrednio z celami / potrzebami ochrony środowiska wyszczególnionymi w tabeli. W szczególności monitoring będzie musiał odpowiedzieć, czy zostały zastosowane środki zalecane w ramach wykonanej oceny w przypadku działań, które mogą powodować negatywne skutki środowiskowe.

W kontekście monitoringu skutków środowiskowych Strategii, konieczna jest również weryfikacja i kontrola raportów o oddziaływaniu planowanych projektów na środowisko, jeśli takowe będą wymagane dla poszczególnych przedsięwzięć na etapie ich przygotowania i realizacji.

10. Braki i trudności

W trakcie opracowywania niniejszej Prognozy oparto się na przyjętych przez organ dokumentach, przyjętych założeniach oraz przekazanych i pozyskanych informacjach.

W ramach analizy zwrócono uwagę na występujące braki i trudności:

1. niedostępność danych na odpowiednim poziomie dokładności regionalnej lub też ich nieosiągalność przy rozsądnym (efektywnym) nakładzie pracy;
2. brak szeregu danych w pełnym zakresie i dla wszystkich okresów i poziomów szczegółowości.

Można jednak stwierdzić, że podczas prac nad Prognozą dysponowano niezbędnymi danymi w celu przeprowadzenia szczegółowej oceny oddziaływania, zaś zebrane i otrzymane od organu dane wyjściowe były pełne i w sposób jednoznaczny umożliwiały ocenę wpływu na otaczające środowisko.

11. Spis tabel

Tabela 1	Skala pomocnicza uciążliwości hałasu	21
Tabela 2	Synteza wariantowej oceny oddziaływania na środowisko	37
Tabela 3	Zestawienie celów/potrzeb ochrony środowiska w procesie przyjmowania Strategii	39
Tabela 4	Zestawienie proponowanych wskaźników monitoringu realizacji Strategii	43

12. Spis rysunków

Rysunek 1	Planowany obszar oddziaływania Strategii	13
-----------	--	----

13. Załączniki

13.1 Matryca oceny oddziaływania

		kryteria oceny		oddziaływanie na środowisko																dostęp do b u
		ograniczanie emisji do środowiska								zrównoważona gospodarka energią				zrównoważone wykorzystywanie zasobów						
		ścieki	podstawowe zanieczyszczenia powietrza	gazy "szklarniowe"	odpady	depozycja trwałych zanieczyszczeń w glebie/wodach gruntowych	hałas	promieniowanie elektromagnetyczne	ograniczanie ryzyka awarii	ograniczanie strat energii	zminiejszanie/ racjonalizacja zużycia energii	zmiana struktury nośników energii	wzrost podaży energii z OZE	wody	drewna i biomasy	niednawialnych surowców i nośników energii	przestrzeni	symulowanie proekologicznych wzorców konsumpcji i produkcji	poprawa jakości środowiska miejskiego	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
Cele i Działania Strategii Rozwoju Miasta Pruszcz Gdański na lata 2011-2018																				
I.Komunikacja i drogi																				
	Utrzymywanie w wysokim standardzie dróg lokalnych.	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	N	N	N	N	N	PN	PN	N	K	
	Rozwijanie systemu wewnętrznej komunikacji w mieście, nawiązującego do przyjętego sposobu powiązań zewnętrznych i uwarunkowań określonych w „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Pruszcz Gdański”.	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	N	N	N	N	N	PN	PN	N	K	
	Zwiększenie ilości miejsc parkingowych, zwłaszcza w centrum miasta oraz na osiedlach mieszkaniowych.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	N	N	N	N	N	PN	H	N	PK	
	Budowa tunelu pod torami w Radunicy.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	N	N	N	N	N	PN	PN	N	PK	
	Podjęcie inicjatywy dotyczącej budowy drogi z Osiedla Wschód w stronę Ciepłewa.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	N	N	N	N	N	PN	H	PN	PK	
	Utworzenie węzła integracyjnego Park’n’Ride w obszarze stacji kolejowej.	PN	PK	PK	PN	PN	PN	N	PN	PN	PN	N	N	PN	N	PN	PN	PK	K	
	Rozbudowa układu ścieżek rowerowych w połączeniach gminnych i pomiędzy dzielnicami miasta, pozwalających na łatwy dojazd do centrów usługowych, szkół oraz atrakcji turystycznych.	PN	W	W	PN	PN	K	N	K	N	N	PK	N	N	N	K	K	W	W	
	Utworzenie wewnętrznego systemu transportu autobusowego z powiązaniem do linii kolejowej i autobusowych linii przelotowych.	N	PN	PN	N	N	PK	N	PK	PN	PN	N	N	N	N	PK	N	PK	K	
	Stworzenie zintegrowanego z sąsiednimi gminami systemu transportu zbiorowego.	N	K	K	N	N	PK	N	PK	PK	PK	PK	N	N	N	PK	N	K	K	
	Podjęmowanie inicjatyw promujących korzystanie z transportu zbiorowego.	N	K	K	N	N	PK	PK	PK	PK	PK	N	N	N	N	PK	PK	K	K	
	Uruchomienie kolejowego transportu pasażerskiego na trasie od Pruszcza Gdańskiego w kierunku Kartuz.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	N	N	PN	PK	PK	PK	
	Podjęcie starań o zwiększenie liczby dziennych połączeń SKM z aglomeracją Trójmiejską.	N	PK	PK	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	N	N	PN	N	PK	PK	
	Wspomaganie i współdziałanie z powiatem i Urzędem Marszałkowskim w sprawie modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich.	PK	PN	PN	PN	PN	PK	N	PK	N	N	N	N	N	N	PN	PN	PK	K	
	Ulokowanie stacji PKP przy ul. Zastawnej na linii kolejowej do Kartuz.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	PN	N	PN	H	N	PK	
	Podjęcie działań w zakresie włączenia ul. Strzeleckiego w drogę krajową nr 91.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	N	N	N	N	N	PN	H	PN	PK	
II. Mieszkalnictwo																				
	Systematyczne zaspokajanie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców Pruszcza Gdańskiego, w szczególności mieszkańców mniej zamożnych.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PK	PK	PK	PN	PN	PN	PN	PK	K	
	Projektowanie terenów lokalizacji zabudowy mieszkaniowej na terenach miasta jeszcze niezainwestowanych i nie objętych opieką konserwatorską.	H	H	H	H	H	H	H	PN	PN	PK	PK	PK	PN	PN	PN	H	PK	PK	
	Sukcesywne uzbrajanie terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe, wskazanych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.	K	PK	PK	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PN	PN	PN	PN	PK	K	
	Poprawa stanu technicznego zdekapitalizowanych budynków należących do miejskich zasobów mieszkaniowych.	PK	PK	PK	PN	PN	PN	N	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	K	
	Prowadzenie stałej promocji atrakcyjności osiedleńczej miasta.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PK	PK	PN	PN	PN	PN	PK	PK	
III. Przedsiębiorczość																				
	Przyjęcie dla stref rozwoju przedsiębiorczości preferowanej działalności wraz z określeniem realnych instrumentów przeprowadzania selektywnego doboru inwestorów.	PK	PK	PK	PK	PK	PN	PN	PN	PK	PK	PK	PK	PN	PN	PN	PN	PK	PN	
	Tworzenie warunków do inwestowania i kreowania nowych miejsc pracy poprzez modernizację i rozbudowę infrastruktury technicznej oraz doskonalenie systemu zachęt dla inwestorów.	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PN	PK	PK	PK	PK	PN	PN	PN	PN	PK	PK	
	Wspieranie innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw.	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PPK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	
	Systematyczne monitorowanie sytuacji na lokalnym rynku pracy.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	
	Opracowanie oferty możliwości inwestycyjnych w zakresie produkcji i usług oraz stała promocja inwestycyjna miasta ukierunkowana na pozyskiwanie inwestorów określonych technologii.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PK	PN	PN	PN	PN	PK	PN	
IV. Tożsamość miasta																				
	Rozwijanie usług centrotwórczych w obszarze strefy centralnej miasta.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	PN	PN	PN	N	N	PK	
	Wspomaganie przez samorząd miasta i organizacje pozarządowe funkcjonowania w centrum miasta miejsc rozwoju życia towarzysko-kulturalnego.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	PN	PN	PK	PK	PN	PN	PN	N	PK	PK	
	Utworzenie miejskiej placówki o charakterze muzealno-dokumentacyjnym w Pruszczu Gdańskim.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PN	PN	PN	PN	PK	PK	
	Tworzenie w oparciu o rejonu występowania relikwów archeologicznych ścieżek dydaktyczno-edukacyjnych o tematyce historycznej.	N	N	N	PN	PN	PN	N	N	N	N	N	N	N	N	N	PN	PK	PK	
	Ochrona, remonty i konserwacja zabytków dziedzictwa kulturowego wpisanych do Rejestru Zabytków lub usytuowanych w Strefach Ochrony Konserwatorskiej.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	N	N	PN	PN	PN	N	N	PK	
	Rewitalizacja zdegradowanych obszarów przestrzeni miejskiej.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PK	PK	PN	PN	PN	PK	PK	PK	
	Opracowywanie z udziałem mieszkańców i sukcesywne wdrażanie koncepcji kompleksowej estetyzacji poszczególnych rejonów miasta oraz rozwoju terenów zielonych.	PN	PK	PK	PK	PK	PK	N	N	N	N	N	N	N	N	N	PK	PK	PK	
	Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców i organizacji pozarządowych w realizacji zadań miasta.	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	
V. Pomoc i integracja społeczna																				

Cele i Działania Strategii Rozwoju Miasta Pruszcza Gdański na lata 2011-2018		kryteria oceny	oddziaływanie na środowisko																	dostęp do b u
			ograniczanie emisji do środowiska								zrównoważona gospodarka energią				zrównoważone wykorzystywanie zasobów					
			ścieki	podstawowe zanieczyszczenia powietrza	gazy "szklarniowe"	odpady	depozycja trwałych zanieczyszczeń w glebie/wodach gruntowych	hałas	promieniowanie elektromagnetyczne	ograniczanie ryzyka awarii	ograniczanie strat energii	zmniejszanie/ racjonalizacja zużycia energii	zmiana struktury nośników energii	wzrost podaży energii z OZE	wody	drewna i biomasy	niedochwytanych surowców i nośników energii	przestrzeni	stymulowanie proekologicznych wzorców konsumpcji i produkcji	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
	Rozbudowa sprawnego systemu zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Rozwijanie form wsparcia i sieci placówek instytucjonalnych skierowanych do grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PK
	Rozbudowa zintegrowanego systemu profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Prowadzenie systematycznego monitoringu problemów społecznych i rozwijanie partnerskiej współpracy z organizacjami pozarządowymi.	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Realizowanie inicjatyw w obszarze ekonomii społecznej i wdrażanie elementów ekonomii społecznej w jednostkach realizujących wsparcie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Monitoring i doświetlenie miejsc szczególnego zagrożenia.	N	PN	PN	PN	PN	PK	N	PK	PN	PN	N	PK	N	N	PN	N	PK	K	K
	Zmniejszenie zagrożenia przed przestępcami poprzez rozwijanie współpracy mieszkańców miasta z policją i strażą miejską.	N	N	N	N	N	N	N	PK	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Uruchomienie dodatkowych połączeń drogowych łączących wschodnią i zachodnią część miasta.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	N	N	N	N	N	PN	H	PN	PK	PK
	Poprawa jakości świadczonych usług medycznych.	N	N	N	PN	PN	N	N	PK	N	PN	N	N	PN	N	PN	N	PK	K	K
	Rozwój programów profilaktyki zdrowotnej.	N	N	N	PN	PN	N	N	PK	N	PN	N	N	PN	N	PN	N	PK	K	K
VI. Edukacja																				
	Systematyczne udoskonalanie jakości bazy szkolnej i zagospodarowanie terenów wokół szkół.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PK	PK	N	PK	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PK
	Rozwijanie form instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat trzech oraz zapewnianie wszystkim dzieciom w wieku przedszkolnym miejsc w przedszkolach.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PK
	Podniesienie standardu wyposażenia szkół i placówek oświatowych.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PK	PK	N	PK	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PK
	Dostosowywanie modelu organizacyjnego oświaty do zmian demograficznych i ekonomicznych.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Wyrównywanie szans edukacyjnych.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Podniesienie atrakcyjności i dostępności kształcenia ustawicznego i zawodowego.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PK
	Opracowanie i wdrożenie systemu efektywnego zapewnienia bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli, mającego na celu ograniczenie zjawisk patologii społecznej na terenie szkół i w ich okolicach.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
VII. Kultura, sport i rekreacja																				
	Udoskonalanie oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej miasta poprzez poddawanie jej okresowej ocenie i modyfikacji.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Systematyczna rozbudowa i modernizacja bazy kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PK	PK	N	PK	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PK
	Modernizacja i usprawnienie dostępności komunikacji do atrakcji turystycznych.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	PN	PN	PN	PN	PK	PK	PK
	Zwiększanie potencjału instytucji i organizacji zajmujących się działalnością kulturalną, sportową, rekreacyjną.	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	PN	N	N	PN	PN	PN	N	PK	PK	PK
	Promocja lokalnych inicjatyw: kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Rozwijanie współpracy zagranicznej poprzez poszerzanie sieci miast partnerskich i udział w międzynarodowych organizacjach i stowarzyszeniach z obszaru kultury, sportu i rekreacji.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Objęcie bezpłatnym Internetem terenów zielonych (rekreacyjnych) miasta.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
VIII. Infrastruktura techniczna																				
	Budowa nowych zbiorników retencyjnych.	PK	N	N	PN	PN	N	N	PN	N	N	N	N	PK	N	N	PN	PK	PK	PK
	Sukcesywna rozbudowa sieci kanalizacyjno-wodociągowych adekwatna do tempa rozwoju przestrzennego miasta.	W	N	N	PN	PN	N	N	PN	N	PN	PN	N	PK	N	N	PN	PK	K	K
	Utrzymanie i poprawa stanu technicznego urządzeń i sieci istniejących.	W	N	N	PN	PN	N	N	PN	N	PN	PN	N	PK	N	N	PN	PK	K	K
	Zaspokajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie zaopatrzenia w energię gazową, elektryczną i ciepłą poprzez modernizację i rozbudowę sieci energetycznej i gazowej.	N	PK	PK	PK	PK	N	N	PN	PK	PK	PN	PK	N	PN	PN	PN	PK	K	K
	Podjęcie inicjatywy dotyczącej alternatywnych rozwiązań odprowadzania ścieków do Oczyszczalni „Wschód” w Gdańsku lub budowa własnej oczyszczalni ścieków.	W	N	N	PN	PN	N	N	PN	N	PN	PN	N	PK	N	N	PN	PK	K	K

	kryteria oceny	standardy jakościowe							ochrona zasobów									
		bezpiecznych ekologicznie usług i zasobów		zmniejszanie ekologicznego ryzyka zdrowotnego					ochrona i wzmacnianie równowagi przyrodniczej i różnorodności biologicznej			ochrona zasobów przyrody nieożywionej				adaptacja do zmian klimatycznych/ograniczanie skutków klęsk żywiołowych		
		zaopatrzenie w wodę wysokiej jakości	powiększony dostęp do bezpiecznych ekologicznie miejsc rekreacji i wypoczynku	odpowiedni stan sanitarny otoczenia	ograniczenie nadmiernego hałasu	eliminacja prekursorów ozonu	ograniczanie stopnia zapylenia (redukcja pyłu zawieszonego)	ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym	rozwój i umacnianie systemu obszarów chronionych	utrzymywanie funkcjonalności, spójności i ciągłości ekosystemów	wzrost lesistości	ochrona krajobrazu naturalnego i utrzymywanie zróżnicowania krajobrazu rolniczego	utrzymywanie i ochrona obszarów naturalnej retencji	ograniczanie eutrofizacji rzek i jezior	ochrona zasobów Głównych Zbiorników Wód Podziemnych	stabilizacja/wyrównywanie przepływów wody	ochrona przeciwpowodziowa	niwelowanie skutków suszy
1	2	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37
	Rozbudowa sprawnego systemu zapobiegania kryzysom rodziny i wspierania rodzin w kryzysie, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dzieci i młodzieży.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Rozwijanie form wsparcia i sieci placówek instytucjonalnych skierowanych do grup społecznych zagrożonych wykluczeniem społecznym.	PN	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	PN	N	PN	PN	PN	PN	N
	Rozbudowa zintegrowanego systemu profilaktyki rozwiązywania problemów uzależnień.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Prowadzenie systematycznego monitoringu problemów społecznych i rozwijanie partnerskiej współpracy z organizacjami pozarządowymi.	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK	PK
	Realizowanie inicjatyw w obszarze ekonomii społecznej i wdrażanie elementów ekonomii społecznej w jednostkach realizujących wsparcie na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Monitoring i doświetlenie miejsc szczególnego zagrożenia.	N	PK	N	PK	N	N	N	N	N	N	PK	N	N	N	N	N	N
	Zmniejszenie zagrożenia przed przestępcami poprzez rozwijanie współpracy mieszkańców miasta z policją i strażą miejską.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Uruchomienie dodatkowych połączeń drogowych łączących wschodnią i zachodnią część miasta.	N	PK	PN	PN	PN	PN	N	PN	H	PN	H	PN	PN	PN	PN	PN	PN
	Poprawa jakości świadczonych usług medycznych.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	PN	PN	N	N	N
	Rozwój programów profilaktyki zdrowotnej.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	PN	PN	N	N	N
VI. Edukacja																		
	Systematyczne udoskonalanie jakości bazy szkolnej i zagospodarowanie terenów wokół szkół.	PN	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	PN	N	PN	PN	PN	PN	N
	Rozwijanie form instytucjonalnej opieki nad dziećmi do lat trzech oraz zapewnianie wszystkim dzieciom w wieku przedszkolnym miejsc w przedszkolach.	PN	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	PN	N	PN	PN	PN	PN	N
	Podniesienie standardu wyposażenia szkół i placówek oświatowych.	PN	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	PN	N	PN	PN	PN	PN	N
	Dostosowywanie modelu organizacyjnego oświaty do zmian demograficznych i ekonomicznych.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Wyrównywanie szans edukacyjnych.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Podniesienie atrakcyjności i dostępności kształcenia ustawicznego i zawodowego.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Rozszerzanie oferty zajęć pozalekcyjnych.	PN	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	PN	N	PN	PN	PN	PN	N
	Opracowanie i wdrożenie systemu efektywnego zapewnienia bezpieczeństwa uczniów i nauczycieli, mającego na celu ograniczenie zjawisk patologii społecznej na terenie szkół i w ich okolicach.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
VII. Kultura, sport i rekreacja																		
	Udoskonalanie oferty kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej miasta poprzez poddawanie jej okresowej ocenie i modyfikacji.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Systematyczna rozbudowa i modernizacja bazy kulturalnej i sportowo-rekreacyjnej.	PN	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	PN	N	PN	PN	PN	PN	N
	Modernizacja i usprawnienie dostępności komunikacji do atrakcji turystycznych.	PN	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	PN	N	PN	PN	PN	PN	N
	Zwiększanie potencjału instytucji i organizacji zajmujących się działalnością kulturalną, sportową, rekreacyjną.	PN	PK	PN	PN	PN	PN	PN	N	PN	N	PN	N	PN	PN	PN	PN	N
	Promocja lokalnych inicjatyw: kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Rozwijanie współpracy zagranicznej poprzez poszerzanie sieci miast partnerskich i udział w międzynarodowych organizacjach i stowarzyszeniach z obszaru kultury, sportu i rekreacji.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
	Objęcie bezpłatnym Internetem terenów zielonych (rekreacyjnych) miasta.	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N	N
VIII. Infrastruktura techniczna																		
	Budowa nowych zbiorników retencyjnych.	PK	PK	N	N	N	N	N	PN	PN	N	PN	N	PK	PK	PK	K	PK
	Sukcesywna rozbudowa sieci kanalizacyjno-wodociągowych adekwatna do tempa rozwoju przestrzennego miasta.	K	PK	PK	N	N	N	N	PK	PK	N	PK	K	W	W	PK	PK	N
	Utrzymanie i poprawa stanu technicznego urządzeń i sieci istniejących.	K	PK	PK	N	N	N	N	PK	PK	N	PK	K	W	W	PK	PK	N
	Zaspokajanie potrzeb mieszkańców miasta w zakresie zaopatrzenia w energię gazową, elektryczną i ciepłą poprzez modernizację i rozbudowę sieci energetycznej i gazowej.	N	N	PK	N	N	PK	N	N	N	N	PK	N	N	N	N	N	N
	Podjęcie inicjatywy dotyczącej alternatywnych rozwiązań odprowadzania ścieków do Oczyszczalni „Wschód” w Gdańsku lub budowa własnej oczyszczalni ścieków.	K	PK	PK	N	N	N	N	PK	PK	N	PK	K	W	W	PK	PK	N

LEGENDA

Wzmacniające (W)	– służące bezpośrednio ochronie środowiska
Korzystne (K)	– istotnie zwiększające szansę lub tempo minimalizacji oddziaływania na środowisko
Potencjalnie Korzystne (PK)	– korzyści środowiskowe przeważają w sposób jednoznaczny nad ewentualnymi skutkami negatywnymi, jednak ich osiągnięcie nie jest zagwarantowane i wymaga spełnienia dodatkowych warunków;
Neutralne (N)	– nie można zidentyfikować istotnych (znaczących) pól wzajemnych oddziaływań (ani pozytywnych, ani negatywnych) poszczególnych działań z priorytetami ochrony środowiska;
Potencjalnie Negatywne (PN)	– koszty/negatywne skutki środowiskowe równoważą lub przewyższają możliwe pozytywy, związane z realizacją inwestycji, jednak ujemny bilans w tym zakresie jest uzależniony od sposobu, lokalizacji lub innych czynników związanych z realizacją danego działania (innymi słowy możliwe jest, przynajmniej częściowe wyeliminowanie negatywnych skutków, pod warunkiem odpowiedniej realizacji działania);
Niekorzystne/hamujące (H)	– realizacja określonego działania, niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia koszty środowiskowe, przeważające ewentualne (o ile występują) pozytywy w tym zakresie
Konflikt (F)	– realizacja danego działania niesie ze sobą niemożliwe do uniknięcia konflikty z innymi celami lub wymogami ochrony środowiska, praktycznie wykluczając możliwość ich osiągnięcia